

MALMÖ HÖGSKOLA
FAKULTETEN FÖR
HÄLSA OCH SAMHÄLLE

I GRÄNSLANDET MELLAN FANTASI OCH VERKLIGHET

EN KVALITATIV STUDIE OM PARALLELLA SEXUELLA
KONTAKTER PÅ NÄTET UNDER SAMTIDIG
PARRELATION

ULRIKA GUSTAFSSON

Examensarbete i sexologi
30 hp
Masterprogrammet i sexologi
Maj 2017
Handledare: Sara Johnsdotter

Malmö högskola
Hälsa och samhälle
205 06 Malmö

I GRÄNSLANDET MELLAN FANTASI OCH VERKLIGHET

EN KVALITATIV STUDIE OM PARALLELLA SEXUELLA KONTAKTER PÅ NÄTET UNDER SAMTIDIG PARRELATION

ULRIKA GUSTAFSSON

Gustafsson, U. I gränslandet mellan fantasi och verklighet: En kvalitativ studie om parallella sexuella kontakter på nätet under samtidig parrelation. *Examensarbete i Sexologi 30 högskolepoäng*. Malmö högskola: Fakulteten för hälsa och samhälle, Institutionen för socialt arbete, 2017.

Syftet med denna kvalitativa studie var att undersöka upplevelsen av nätsexkontakter under samtidig parrelation. Intervjuer genomfördes med sex informanter som levde i en parrelation och som samtidigt hade andra sexuella kontakter på nätet. En innehållsanalys genomfördes och resulterade i tre huvudteman: *parallella sexuella kontakter, nätet som format och sexuell arena* samt *framställning och utforskande*. Genom empirin framträder fördelar och nackdelar med nätsex i relation till partnern. Specifika egenskaper identifierades gällande internet som sexuell kontext samt upplevelsen av nätsex som en plattform för experimenterande och utforskande av sexuell identitet och sexuella aktiviteter. Studien indikerar att informanterna upplevde att nätsexkontakterna tillfredsställde sexuella önskningar som informanterna inte upplevde sig kunna tillfredsställa inom parrelationen.

Nyckelord: par, sexuell lust, nätsex, sexualitet som konsumtion, approximation, polarisering

THE FINE LINE BETWEEN FANTASY AND REALITY

A QUALITATIVE STUDY OF CYBERSEX AMONG PEOPLE LIVING IN A COMMITTED RELATIONSHIP

ULRIKA GUSTAFSSON

Gustafsson, U. The fine line between fantasy and reality: A qualitative study of cybersex contacts among people living in a committed relationship. Degree project *in Sexology 30 högskolepoäng*. Malmö University: Faculty of Health and Society, Department of Social Work: Sexology, 2017.

The purpose of this qualitative study was to investigate the experience of parallel cybersex contacts among people living with a partner. Interviews were conducted with six informants who lived in a partner relationship while having sexual contact with others online. Content analysis identified three main themes: *parallel cybersex contacts*, *the internet as a format and sexual arena*, as well as *presentation and exploration*. The empirics show benefits and costs of cybersex to the relationship with the committed partner, identification of distinctive qualities of the Internet as a context for sexual experience, and the perception of cybersex as a platform for experimentation and exploration of sexual identity and sexual activities. The findings of the study indicate that the informants felt that the cybersex contacts satisfied sexual desires that the informants did not feel were satisfied within the partner relationship.

Keywords: couples, desire, cybersex, sexuality as consumption, approximation, polarization

Tack!

Jag vill rikta det största tacket till mina sex deltagare som har ställt upp på intervjuerna, utan er hade detta aldrig varit möjligt. Jag vill också tacka min fantastiska handledare Sara Johnsdotter för all hjälp och alla spännande diskussioner kring studien och kring annat. Tack Ingemar för ditt tålamod och alla din hjälp i skrivprocessen. Tack till mina vänner ni är underbara och har hjälpt mig otroligt mycket på vägen. Vill också tacka min älskade familj för allt stöd och allt ni gjort för mig under arbetet, ni är mitt allt.

Innehållsförteckning

INLEDNING	7
SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	8
BAKGRUND OCH TIDIGARE FORSKNING	8
RELATIONSNORMER	9
DEFINITION AV NÄTSEX	9
SPRÅKETS BETYDELSE OCH KROPPENS FRÅNVARO	10
INTERNET OCH SEX	11
DÅ SEX PÅ NÄTET ÄR PROBLEMATISKT	12
FRAMVÄXTEN AV <i>TRIPLE A ENGINE</i> MED TILLÄGG AV <i>ACCEPTABILITY</i> OCH <i>APPROXIMATION</i>	12
OTROHET, TROHET OCH PARALLELLA SEXUELLA RELATIONER	13
INTERNETS PÅVERKAN PÅ INTERAKTION	14
AVGRÄNSNING	15
TEORETISKA BEGREPP	15
KONSUMTIONSSAMHÄLLET I DEN FLYTANDE MODERNITETEN	16
EROTISK INTELLIGENS: TRYGGHET KONTRA SPÄNNING	17
POLARISERING	17
FRAMSTÄLLNING AV SIG SJÄLV ONLINE	18
METOD	19
METODVAL OCH REKRYTERING AV INFORMANTER	19
INTERVJUER MED TEMAN	20
INNEHÅLLSANALYS AV INTERVJUERNA	20
TROVÄRDIGHET	21
FORSKNINGSETISKA ÖVERVÄGANDEN	22
FÖRFÖRSTÅELSE	23
EMPIRI OCH ANALYS	23
BAKGRUNDSINFORMATION	24
PARALLELLA SEXUELLA KONTAKTER PÅ NÄTET	24
RELATIONSNORMER	25
GRÄNSER I RELATIONEN	27
NÄR BLIR DET SEX?	30
PÅVERKAN PÅ SAMLIVET MED PARTNERN	30
KONSUMTION	33
NÄTET SOM FORMAT OCH SEXUELL ARENA	35

SPRÅKET	35
KROPPENS FRÅNVARO	37
EN ANNAN SEXUELL PRAKTIK ÄN PARTNERNES?	38
ANONYMITET	39
UTBUD OCH TILLGÄNGLIGHET	39
FRAMSTÄLLNING OCH UTFORSKANDE	40
APPROXIMATION	41
FACE WORK	41
SAMMANFATTNING	43
AVSLUTANDE DISKUSSION	45
REFERENSER	49
BILAGOR	55
BILAGA 1 CHARMED CIRCLE GAYLE RUBIN	55
BILAGA 2 INFORMATIONSBREV PÅ FACEBOOK	56

INLEDNING

Internet har tagit tillgängligheten till en ny dimension genom att ständigt finnas till hands och därigenom minska begränsningen av tid och rum. Trots internets relativt korta historia har sexuella mötesplatser och aktiviteter på nätet förändrats mycket. I dag finns det många arenor som skapar möjligheter till sexuella kontakter. Exempel på detta är dejtingsidor, kontaktsidor, mötesplatser, chattrum eller direktmeddelanden såsom Facebook, Messenger och Whatsapp. Det finns även möjlighet till rollspel online, som till exempel Second Life (Daneback, 2006; Sevcikova & Daneback, 2011).

Genom dagens teknik är vi inte längre begränsade till att hitta en partner i närheten av var vi befinner oss eller till att endast ha sexuella kontakter med personer som befinner sig på samma plats som vi. I dag är de allra flesta svenskar uppkopplade på nätet dagligen både genom smartphones och datorer eller surfplattor. Denna tillgänglighet gör det också enklare för personer som lever i par att samtidigt ha sexuella kontakter med andra på nätet. I denna studie är det just dessa personer som studeras. Detta är en viktig grupp att studera närmare då det är ett komplext fenomen och en relativt ny företeelse, som det hittills inte har forskats mycket på. Vad har dessa nätrelationer för funktion och konsekvenser för individen och upplevelsen av parförhållandet?

Relationsproblem skapar stort lidande och är en mycket vanlig orsak till att människor söker psykologisk behandling (Snyder et al., 2006). I mitt arbete som psykolog och terapeut blir nätsex eller nätrelationer under samtidig parrelation ett mer och mer aktuellt ämne som jag stöter på när jag arbetar med par och individer. Ibland har jag träffat klienter som före internets popularitet har kommit överens om att otrohet är då någon "ligger" med en annan person, men senare kan de inte komma överens om hur sex på nätet ska räknas, då det inte är på samma sätt som att "fysiskt ligga". Andra gånger är det då klienter vill "öppna upp relationen" för nätsex, inleda en polyamorös relation eller arbeta med svartsjuka. Det är onekligen ett engagerande och komplext ämne där det inte finns några självklara rätt eller fel; nätsex är något som individerna i relationen själva måste definiera och hitta förhållningssätt till tillsammans.

Ansatsen i denna studie har varit att studera fenomenet sex på nätet utanför samtidig parrelation oberoende av huruvida personerna definierar sina handlingar som otrohet eller inte. Denna ansats har valts därför att fokus har varit att undersöka komplexiteten i fenomenet i sig, inte att värdera om handlingarna är ”rätt eller fel”.

Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att avtäckta fenomenet parallella nätsexkontakter under samtidig parrelation. Frågeställningarna är följande:

Hur upplever individen nätsex under samtidig parrelation?

Vilken funktion upplever individen att de sexuella kontakterna på nätet fyller under samtidig parrelation?

Hur upplever individen att nätsexkontakterna påverkar relationen till dess partner?

Vad upplevs som gynnsamt respektive problematiskt när det kommer till sexuella kontakter på nätet under samtidig parrelation?

BAKGRUND OCH TIDIGARE FORSKNING

I detta avsnitt presenteras bakgrund och forskning som bedöms relevant för att förstå fenomenet sex på nätet under samtidig parrelation. En naturlig ingång är att lyfta fram rådande normer kring relationer och sex; våra relationer är starkt influerade av normer i samhället och när ett nytt medium som internet dyker upp utmanas dessa. Sedan följer en förklaring och definition av vad nätsex är och två centrala aspekter diskuteras: språket och kroppen. Efter det lyfts tidigare forskning på ämnet. Då jag inte hittat tidigare forskning som tittat på de centrala frågeställningarna i studien, har jag försökt att redogöra för angränsande forskning på området nätsex, internet och relationer. Sex på nätet under samtidig parrelation ligger utanför de rådande relationsnormerna och därför kommer också olika sätt att se på gränser i relationer presenteras. Därpå kommer forskning kring internets påverkan på interaktion för att beskriva hur sociala koder och normer är annorlunda på nätet. I det sista avsnittet beskrivs studiens avgränsning.

Relationsnormer

Några hundra år tillbaka i tiden var vårt sätt att se på kärleksrelationer och sexuella relationer helt annorlunda. Vi har lämnat ett samhälle där giftermålet var viktigt och i praktiken fungerade som ett väldefinierat kontrakt. Kyrkan hade en stor påverkan på människors liv; sexualitet och reproduktion var tätt sammanflätade. I dag har människor i allmänhet större fokus på kärlek och sexualitet, och det finns en tanke om att relationer ska vara lustfyllda och att de ska upphöra om de inte längre är det (Giddens, 1995). I samhället vi lever i nu är relationerna betydligt friare och reproduktion har till stor del skilts från sexualitet med hjälp av preventivmedel. Vi har också större möjlighet att testa olika partner och större frihet i och med lagar som ska skydda homo-, bi- och transpersoners rättigheter. Många lever som sambor utan giftermål och det finns möjlighet att leva flera tillsammans i en relation.

Det finns få andra normer som tycks vara så starka som dem kring sexualitet och relationer. Gayle Rubin skrev 1984 texten ”Thinking Sex”, som fortfarande är aktuell och applicerbar på synen på sex i dag. I texten beskriver hon *the sex hierarchy*, vilket är en modell för vilka sexuella handlingar som är accepterade, *the charmed circle* (inre cirkeln), och inte, *the outer limits* (yttre cirkeln; se bilaga 1). Hon beskriver hur det är mer accepterat att ha sex hemma med en person inom en fast heterosexuell relation, utan hjälpmedel och i reproduktivt syfte. Detta befinner sig i den inre cirkeln i Rubins modell. Mindre accepterat, och mot de yttre gränserna av cirkeln, är exempelvis tillfälliga sexuella kontakter (Rubin, 1984). En sådan norm som lever kvar är tvåsamhetsnormen och att sex ska ske i en kärleksrelation och inte utanför. Här blir sex på nätet under samtidig parrelation intressant då det på många sätt är gränsöverskridande och svårdefinierat och därför troligtvis skulle kategoriseras som att ligga i den yttre cirkeln. Det skulle också räknas till den yttre cirkeln på grund av att nätsexkontakterna är inte möts fysiskt. utanför parrelationen och ofta är tillfälliga kontakter.

Definition av nätsex

I denna studie har begreppen *nätsex* eller *sex på nätet* valts som svenska termer för att sätta ord på fenomenet som studeras. Utifrån den litteratur som inkluderats i denna uppsats har de engelska uttrycken ”cybersex” eller ”online sexual activity” varit de vanligaste förekommande begreppen i

engelsk litteratur.

Daneback et al. (2005) beskriver nätsex (*cybersex*) som en underkategori till sexuell aktivitet på nätet (*online sexual activity*) och definierar cybersex som att två eller fler personer ägnar sig åt kommunikation online i sexuellt syfte. Oftast innebär det att två personer skriver till varandra på nätet. I andra fall kan det vara bilder eller filmsekvenser som skickas. Vanligast är också att internet är platsen där kontakten etableras och att man inte träffas ”IRL”, *in real life*, alltså fysiskt ”i verkliga livet”, vilket dock också händer. Det kan således innebära allt möjligt från flört till prat om sexuella fantasier, interaktiva sexnoveller eller detaljerade beskrivningar av olika sexuella akter (Daneback et al., 2005). Således räknas det som nätsex oavsett om man använder smartphone, dator eller surfplatta, och oavsett kommunikationssätt. Fysiskt sex, eller sex som sker offline, tänker de flesta på som sex med någon fysisk komponent, men vid nätsex är det främst en psykologisk stimulering av hjärnan som leder till upphetsning, ibland i kombination med onani (Daneback & Ross, 2011).

Internet blev tillgängligt för en större massa på 90-talet (Daneback & Ross, 2011). I denna studie inkluderas i begreppet internet även senare uppfinningar såsom e-post, videosamtal, kontaktsidor och direktmeddelanden som bygger på uppkoppling till det vi kallar internet eller ”nätet” i dag. Även sms och *sexting* (sms med sexuellt innehåll) har inkluderats då det kan fylla samma funktion.

Språkets betydelse och kroppens frånvaro

Många upplever att det är befriande att kunna använda ett mer explicit sexuellt språk på internet.. Ett antagande till varför sexuella aktiviteter online blivit så populära är att det känns verkligt och att det personer beskriver ibland kan upplevas som en sexakt (Månsson et al., 2003). Då hjärnan och våra tankar är kroppens viktigaste sexuella organ (Komisaruk et al., 2006) kan nätsex ofta ge lika starka sexuella upplevelser som sex som sker offline (Daneback & Ross, 2011). Det finns även studier då forskare funnit starka reaktioner via text online och tillskriver dessa starka sexuella reaktioner just den avsaknad av hämningar som finns i virtuell kontext. Interaktionen via text kan därför snabbt utvecklas och personer kan avslöja önskningar eller vilda fantasier på grund av en fysisk frånvaro (Alapack et al., 2005).

Vi kan inte fysiskt lämna vår kropp. Den finns alltid där och utan den finns vi inte. Samtidigt kan vi genom internet ha ett sexuellt utbyte utan våra kroppars närvaro. Nätsex kan tyckas ha sensoriska begränsningar då mycket av sex med internet som medium sker på en cerebral nivå. Nätsex kan också ses en möjlighet att bli befriad från den fysiska kroppen (*disembodied* på engelska; Whitty & Young, 2017) då det fokuserar på njutning som inte kräver en kropp, vilket bland annat innebär att personer slipper rädsla för sexuellt överförbara sjukdomar (Blair, 1998). Men nätsex innebär också att det är möjligt att slippa visa upp en kropp som har skavanker, eller som upplevs som avvikande eller oattraktiv (Daneback & Ross, 2011). Sex på nätet undanröjer flera emotionella och fysiska egenskaper från individen och kan också ses som det ultimata särskiljandet av sex från reproduktion, men också från den sociala sexualiteten (Ross, 2005).

Internet och sex

När internets popularitet växte var det många som såg de sexuella möjligheterna, men det fanns också de som såg det som farligt. Exempelvis fanns det de som trodde att många människor skulle komma att missbruka sex på nätet (Whitty & Young, 2017). Den digitala tekniken förflyttade gränsen mellan det offentliga och det privata, och Ullén (2009) ger exemplet att det är en sak att vara lättklädd på en badplats men en annan sak att en person i smyg tagit bilder av en på badstranden och att denne person sedan tittar på den bilden i sitt hem. Det är tabu att leva ut sin lust på ett socialt eller offentligt plan. Nu ges möjligheten att i den privata sfären leva ut denna lust utan att omgivningen genom social kontroll kan påverka eller uppfatta dessa beteenden. Det är svårt att på avstånd se om en person med mobiltelefon läser på en nyhetssida, har någon form av nätsex eller skrollar på en sida med nakna kroppar, vilket gör att personen därigenom kan se utan att bli sedd (Ullén, 2009). Vi har inte bara möjlighet att ta bilder eller spela in filmer med våra mobiltelefoner, vi har också internet med oss via telefonerna, vilket innebär att vi har möjligheten att skapa mer interaktiva möten och större utforskande (Whitty & Young, 2017).

Det går onekligen att tänka sig att dagens smidigare enheter, som smartphones och surfplattor, har gett en större frihet vad gäller nätsex och gjort det möjligt för oss att skapa sexuella möten närhelst det passar oss bäst, jämfört mer hur vi tidigare var begränsade till större, klumpigare datorer. I dag har varje person en eller rentav flera egna enheter, till skillnad från tidigare då det var vanligast att

delar dator inom familjen eller med flera personer. Det finns också studier som visar att många föredrar att använda smartphones framför datorer vid sexuell interaktion på nätet (Zeng et al., 2016).

Vad gäller typ av forskning på detta fält är mitt intryck att det är kvantitativ forskning som dominerar. Sevcikova och Daneback (2011) har också gjort denna iakttagelse. Fältet är också till allra största del inriktat på problem som uppstår utav relationer och sex på nätet (Daneback & Ross, 2011).

Då sex på nätet är problematiskt

Upplevelsen av anonymitet är något som påverkar attityder och beteenden när det gäller sex på nätet. Det kan innebära positiva saker, som att människor känner sig mer bekväma och öppna i sexuell kontakt med andra, men det kan också innebära obehag för många människor. Det finns exempelvis en aktuell debatt om män som skickar oönskade *dick pics*, penisbilder. Det har på senare år också forskats mycket kring nätsexets negativa konsekvenser, som vid otrohet, men också om hur unga sexuellt far illa genom nätet. Ett exempel på detta är en svensk studie av Linda Johnsson et al. (2014) där unga kvinnor uppgav att de vid psykiskt lidande var mer online och mer benägna att vara aktiva på sex- och dejtingsidor (Johnsson et al., 2014).

Framväxten av *Triple A Engine* med tillägg av *Acceptability* och *Approximation*

Sverige sågs i början av 2000-talet som ett föregångsland gällande internetanvändning då genomslagskraften och acceptansen för internet tidigt var stor jämfört med exempelvis USA. Av denna anledning studerade Cooper et al. (2003) svenskarnas användning av internet då det var förväntat att progressen i Sverige skulle kunna ge en antydning om hur utvecklingen gällande sexuell aktivitet på nätet skulle komma att se ut i andra samhällen när användandet av internet ökade. Forskarna predicerade att internet skulle kunna innebära en sexuell revolution (Cooper et al., 2003), eftersom nätet skapade nya sexuella möjligheter, vilket är något som kan betraktas som en sanning när man ser tillbaka på utvecklingen vad gäller sex på nätet de senaste 20 åren.

I slutet av 1990-talet försökte Al Cooper förklara internets popularitet när det gäller sexualiteten och skapade modellen *triple A engine*. Modellen består av tre A:n, nämligen engelskans

Accessibility, *Affordability* och *Anonymity*, som lyfter fram internet som tillgängligt och prisvärt och att det möjliggör anonymitet (Cooper et al., 2003). Coopers modell lever kvar men har sedan utvecklats och fått tillägg av King (1999) med begreppet *Acceptability* (hur beteenden som tidigare ansetts olämpliga får acceptans på nätet), och sedan också av Tikkanen och Ross (2003) med begreppet *Approximation*. Approximation kan här ses som steget mellan fantasi och verklighet, såsom möjligheten att utforska och experimentera med sexualiteten, till exempel med olika sexuella identiteter, roller eller konstllhörigheter. Nätsex är ett exempel på aktivitet på nätet som ger möjlighet till approximation (Ross, 2005; Månsson et al., 2003).

Otrohet, trohet och parallella sexuella relationer

Otrohet och otydlighet gällande gränser i relationen skapar stort lidande och bekymmer för relationer och många par separerar på grund av otrohet. Seriell monogami ses som en norm i Sverige i dag. Denna norm innebär att människor endast har en partner åt gången men kan ha flera partners efter varandra. Det finns trots denna norm människor som väljer att ha relationer till flera personer i olika konstellationer, såsom i flersamhet, polyamori eller i ”öppna relationer”. Personer som lever i öppna relationer kan också vara otrogna om åtaganden bryts. Gällande begreppet otrohet formulerar Maheu och Subotnik (i Whitty & Young, 2017) att otrohet uppstår när två personer har ett åtagande och detta åtagande bryts, oberoende av var, hur eller med vem det händer. Otrohet är brytandet av ett löfte till en riktig person oavsett om den sexuella stimuleringen kommer från den virtuella eller den fysiska världen (Whitty & Young, 2017). Det finns troligen inget samhälle i dag eller genom historien där otrohet är ett okänt fenomen. Det finns flera exempel genom historien på samhällen som bestraffat otrohet med döden. Till exempel bestraffas otrohet enligt iransk lagstiftning med stening än i dag (Regeringskansliet/ Utrikesdepartementet, 2015). Trots detta finns flertalet exempel på då otrohet förekommit. Det är därför möjligt att se det som att *både* att knyta band till *en* partner och att ha utomäktenskapliga relationer kan ses som del av vår evolution. Således kan man se det som att flertalet människor tycker om att hänge sig åt en person och samtidigt flörta med andra (Schnarch, 2009).

I RFSU:s undersökning av attityder och beteenden inom sex och kondomanvändning i Norden, *Kådiskollen* (RFSU, 2016) tas ämnet sex och internet upp som ett tema. I undersökningen framkommer det att var tionde person i en fast relation har använt en dejtingapp eller dejtingsajt

under det senaste året.

I många relationer är det inte uttalat vad som ska klassas som otrohet, vare sig online eller offline; det upplevs som självklart och pratas talas därför inte om (Perel, 2007; Carter, 2016; Alapack et al., 2005). I RFSU:s undersökning av attityder och beteenden inom sex och kondomanvändning i Norden, *Kådiskollen* (RFSU, 2016) tas ämnet sex och internet upp som ett tema. I undersökningen framkommer det att var tionde person i en fast relation har använt en dejtingapp eller dejtingsajt under det senaste året. I samma undersökning framkommer det också att människors inställning till otrohet på nätet skiljer sig mycket och att otrohet kan vara allt från att titta på porr till flört på nätet och sex med webbkamera. Ett intressant fynd är också att personer i åldern 21–35 år var mer benägna att betrakta sexchatt och förälskelse på nätet som otrohet och en förklaring kan vara att yngre personer inte skiljer på online och offline i lika hög grad som äldre utan betraktar det som lika verkligt (RFSU, 2016).

Många föreställer sig att användning av internet i sexuellt syfte är ett fenomen bland singlar, men även personer som lever i par använder nätet för att hitta sexpartners (Daneback & Ross, 2011). I undersökningen *Kådiskollen* från RFSU uppgav 3 % av svenskarna att de har haft sexuella relationer som partnern inte känt till och troligen inte skulle tycka om. Vad gäller orsak till parallella sexuella relationer skattades att de vanligaste orsakerna var kåthet, att det uppstod en möjlighet, spänning, önskan om kravlöst sex, variation i sexlivet och behov av bekräftelse (RFSU, 2016). Begreppet parallella sexuella kontakter är passande då det inte är känt om personerna bryter något åtagande eller då företeelsen inte har kategoriserats av de berörda, och det är också det begrepp som jag valt i min studie.

Internets påverkan på interaktion

Då internet i sin helhet blivit för stort för att kunna överblicka och studera har många forskare valt att undersöka delar av internet, såsom specifika sociala nätverk. Ett exempel är Facebook, som för tillfället är det största sociala nätverket (Abassi & Alghamdi, 2017). Facebook som medium har fått mycket uppmärksamhet för dess negativa påverkan på relationer (Carter, 2016). Relationer uppstår genom interaktion oavsett om det sker online eller offline. Möten som sker öga mot öga är

ofta subtila till en början innan en slags känsla av förtrogenhet och bekantskap uppstår. Bristen på verbala och icke-verbala signaler online, i kombination med Facebooks sekretessinställningar, gör att många snabbt delar mer information än de skulle göra i fysiska möten, då de snabbt känner sig förtrogna. Vad gäller interaktion på Facebook, har exempelvis begreppet *vän (friend)* omdefinierats till att inkludera både nära vänner och avlägset bekanta, ibland även okända personer. En del av tjustringen med att vara uppkopplad tycks vara att det upphäver typiska normer som vanligtvis styr social kontakt i vår vardag (Abassi & Alghamdi, 2017).

Nätsex bygger till stor del på fantasier och kan därför bli ett hot mot det ”verkliga”, då fantasin ofta är överlägsen vardagen. Det kan till exempel vara att personer jämför sin partner och sitt liv i allmänhet med det digitala liv som deras virtuella Facebookkontakter presenterar (Abassi & Alghamdi, 2017). Gränsdragningen mellan en opassande och passande dialog är ofta mer diffus i en virtuell kontext. Detta medför att personer som är otrogna mot sin partner inte alltid är fullt medvetna om vad deras handlande kan få för negativa konsekvenser för relationen till den primära partnern (den person de lever med i vardagen). En annan orsak, som nämnts tidigare, är bristen på uttalade och tydliga regler inom relationen om vad som är okej att göra på till exempel Facebook (Carter, 2016; Alapack et al., 2005).

Avgränsning

Då detta ämne, sex på nätet, berör många olika forskningsfält har avgränsningar gjorts för att prioritera de aspekter av fenomenet sex på nätet som bedömdes vara viktigast för just denna studie. Teman som ligger nära men som jag valt att inte fördjupa mig i är polyamorösa relationer och monogama relationer. Även trohet berörs endast ytligt. Andra aspekter jag inte tagit med är frågor som berör genus och makt. En avgränsning är också att nätsex i denna studie är tänkt i kontexten parrelationen. Alltså studeras inte nätsex som isolerat fenomen.

TEORETISKA BEGREPP

Valda teoretiska perspektiv belyser vissa specifika aspekter av fenomenet; andra perspektiv och begrepp hade framhållit helt andra. Emellertid har jag gjort en avgränsning utifrån min bedömning av vilka teoretiska begrepp som kan användas för att förstå fenomenet. I teoridelen har jag gjort en

ansats att främst belysa teorier och begrepp som är aktuella och som används i det parterapeutiska fältet, men även andra begrepp och teorier som kan avtäcka fenomenet på en kulturell, interpersonell men också en individuell nivå har tagits upp. Studien har fokuserat på följande teoretiska begrepp: Baumans *flytande modernitet*, Perels *erotisk intelligens: trygghet kontra spänning*, begreppet *polarisering* samt Goffmans *dramaturgiska perspektiv*.

Konsumtionssamhället i den flytande moderniteten

Vi lever i en föränderlig värld där tekniken ändras fort och det påverkar vårt sätt att ha relationer och vårt sätt att kommunicera. Denna förändringens anda innebär en strävan efter ständig variation och förbättring. Även människors sätt att skapa sexuella kontakter har påverkats. Genom internet kan vi enklare ta kontakt med någon för oss främmande person. Trots detta är det fler och fler människor i Sverige som lever ensamma (Statistiska centralbyrån, 2015). Bauman (2000) försöker förklara ambivalensen mellan sökandet efter långvariga trygga relationer å ena sidan och den motstridiga strävan efter variation och förbättring å andra sidan, och kallar denna tid för *liquid modernity*, flytande modernitet. Nätsex skapar nya möjligheter att tillgodose våra olika sexuella önskningar och kan liknas vid konsumtion. Nätet erbjuder ett större utbud av människor än krogen och vi kan bakom vår internetanslutna enhet jämföra och utvärdera utbudet.

En del personer fastnar i letandet efter den perfekta partnern och det är därför inte ovanligt att personer har många potentiella partners ”på gång” samtidigt (Daneback, 2006). Människor i dag möts ständigt av val och nya frestande erbjudanden som avlöser varandra. En konsekvens av detta är att individer blivit mer motvilliga att göra långsiktiga åtaganden då något nytt och bättre kan vänta runt hörnet (Bauman, 2003). Å ena sidan kan Baumans idéer tolkas som att vi med internets hjälp har hittat tillbaka till den efterlängtrade samhörigheten, men å andra sidan har individen samtidigt blivit mer och mer isolerad. Bauman tycks också problematisera särskiljandet av sexualitet från kärlek. Bauman beskriver genom att citera Fromm, hur vi genom sexualiteten har illusionen att vi förenas med andra men att vi i stället ökar avståndet (Bauman, 2003, sid 45):

In Fromm's view, sex may only be an instrument of genuine fusion – instead of being an ephemeral, duplicitous and ultimately self-destructive impression of a fusion – thanks to its conjunction with love. Whatever union generating capacity sex may possess rubs off from its companion with love.

Erotisk intelligens: trygghet kontra spänning

Många som lever i långa parrelationer upplever att den sexuella spänningen försvinner med tiden. En som försökt förstå vad som händer med sexualiteten i långvariga relationer är Ester Perel (2007). Människan har ett basalt behov av trygghet som driver oss att söka långvariga relationer samtidigt som människan också har behov av spänning och nya upplevelser. Det sker således en krock mellan vår tids kärleksideologi och våra begär. I dagens relationer finns en förväntan om att dessa motsatta behov ska kunna tillgodoses i en och samma relation, något som Perel menar blir problematiskt i många relationer. I stället för att se sexualiteten som en del av den emotionella relationen i ett par har Perel kommit att se sexualiteten som en egen enhet. Kärlekens natur är att minska avstånd, medan erotik lever i avstånd. Utmaningen blir således att förena motsatser (Perel, 2007). Perel skriver likt Bauman om konsumtionssamhällets påverkan på sex och relationer men har tankar om att det kan ses som drivkraften i vår konsumtion (Perel, 2007, s. 224):

Yet we live in a world that offers us little help with staying put or making do. In our consumer culture, we always want the next best thing: the latest, the newest, the youngest. Failing that, we at least want more: more intensity, more variety, more stimulation. We seek instant gratification and are increasingly intolerant of any frustration. Nowhere are we encouraged to be satisfied with what we have to think, "This is good. This is enough." Sex is part and parcel of this economy — some people might even say that sex propels it. That dress, that car, those shoes, this lotion, a new tattoo, buns of steel, all carry the promise of a more sexually fulfilled life. We are convinced that sexual gratification and personal happiness go hand in hand. Earthly delights are everywhere, a veritable banquet, and we feel entitled to join the feast. No wonder people often feel restless in marriage. The fantasy of infinite variety is thwarted by commitment.

Perel belyser med citatet hur konsumtionssamhället krockar med tvåsamhetsnormen. Konsumtionssamhället skapar en rastlöshet och lockar med ständig förändring och förbättring något som blir svårt för många att uppnå i en lång parrelation.

Polarisering

Det är inget nytt att människor i parrelationer hamnar i något som kallas polarisering (Perel, 2007). Par i polariseringsprocess upplever att de är långt ifrån sin partner, även om de förefaller vara överens i sakfrågor (Jacobsen & Christensen, 1996). Även om två personer är överens om övergripande värderingar eller om hur man vill ha det inom viktiga livsområden, såsom sexlivet, så kommer de ha olika bilder av hur detta ska uppnås och vidmakthållas. De kommer troligen båda att agera utifrån sina egna regler kring "rätt" och "fel" eller "bra" och "dåligt" och så vidare. Polarisering uppstår när paret vill se den andre förändras och börjar agera för att det ska hända,

snarare än att försöka förstå hur samspelet dem emellan skapar distans (Jacobsen & Christensen, 1996). Detta kommer även att påverka deras sexuella samspel där mer eller mindre implicita önskemål och förväntningar skapar ”regler” för vad ett bra sexliv är. När polarisering sker i den sexuella parrelationen, kan det exempelvis betyda att den ena eller andra personen kan ha större sexuellt intresse än den andra. En som också skriver om detta, fast med annan terminologi, är David Schnarch, som är klinisk psykolog och sexterapeut. Schnarch (2009) beskriver i boken *Intimacy & Desire* hur han ser på fenomenet. Schnarch menar att det alltid finns en person i relationen som har större sexuellt intresse än den andra, men att det kan variera i olika perioder i relationen vem som har mer eller mindre intresse. Det behöver inte handla om olust eller ointresse för sex, och heller inte om vad som är rätt mängd sexuella aktiviteter, utan det kan helt enkelt handla om att man är olika. Schnarch ger exemplet att en person i ett par kanske vill ha sex en gång i månaden medan partnern vill ha sex varannan månad. Eller i ett annat par där en vill ha sex fyra gånger i veckan och den andra två gånger i veckan. Schnarch menar att det alltid är den som har mindre sexuellt intresse som har makt över den sexuella relationen.

Framställning av sig själv online

På nätet har vi större möjlighet att framställa oss på det sätt som vi skulle vilja vara eller vill uppfattas i stunden. Vi kan använda olika filter för att snabbt snygga till våra selfies eller välja ut små fragment av livet som passar vår bild av hur vi vill framställa oss själva och våra liv. Vi kan genom att kommunicera i text bland annat välja vilken information vi vill dela med oss av eller hitta på valfri annan. Men det finns även möjligheter att genom *approximation* experimentera med sexualiteten genom andra identiteter, kroppar, kön eller roller (Ross, 2005; Månsson et al., 2003). En aspekt som är intressant att diskutera är om det går att skilja på vad som är vår identitet på nätet och vad som är vår identitet i vår fysiska värld, då de på många sätt går in i varandra. Det är därför intressant att reflektera kring engelskans begrepp IRL, *in real life*; är det inte verkligt när vi är online? Är det en annan verklighet eller del av vår verklighet?

Ett teoretiskt perspektiv som knyter an till detta är Erving Goffmans dramaturgiska perspektiv (1959). Goffman dog innan nätet blev stort men ändå är hans teori en som många forskare har valt att använda för att försöka förstå interaktionen på nätet. I boken *The Presentation of Self in Everyday Life* liknas vårt liv vid en teaterscen där vi som aktörer spelar olika roller. Nätet kan här

ses som en *scen* där vi till stor del kan påverka vår framställning eller vår roll. Goffman menar att vi i relation till andra alltid framställer oss som aktörer inför en publik, och att detta är något vi inte kan välja bort eller undvika. Goffman beskriver en främre och en bakre region, vilket kan liknas vid en offentlig och en privat region. Den främre är platsen där rollerna utspelas socialt när man innehar olika aktuella roller. Den bakre regionen är kulisserna där vi kan vara oss själva och det är dit vi återvänder för återhämtning och för förberedande inför nästa framträdande (Goffman, 1959).

METOD

I denna del beskrivs val av metod och rekrytering av informanter, samt datainsamling och analys. Det följer även en diskussion av trovärdighet, forskningsetiska överväganden samt förförståelse. Utöver vad som redovisas nedan utfördes systematiska litteratursökningar i databaser och bibliotekskataloger utifrån nyckelord valda med utgångspunkt i mina frågeställningar.

Metodval och rekrytering av informanter

Då individers subjektiva upplevelser är i fokus i studiens syfte ansågs det lämpligast med en kvalitativ metod. Dock finns en mängd olika kvalitativa metoder att välja mellan, och individuella intervjuer valdes därför att det bedömdes vara lämpligt med tanke på ämnets och deltagarnas integritet. Exempelvis var det flera informanter som beskrev detaljer ur sitt sexliv och ett par informanter som praktiserade nätsex utan sin partners kännedom, vilket gjorde att andra kvalitativa metoder som involverade flera informanter samtidigt, som exempelvis fokusgrupper, inte ansågs lämpliga (Ahrne & Svensson, 2015).

Rekrytering av informanter skedde via internet, närmare bestämt via en utbredd plattform för sociala medier, Facebook. Detta bedömdes vara en lämplig arena då ämnet hade med nätet att göra men också därför att jag hade nätverk och medlemskap i grupper som gjorde det möjligt att dela information om studien. Ett inlägg gjordes på Facebook där jag lade upp informationen om studien och sökte informanter (se bilaga 2). Inlägget lades sedan upp i gruppen Sexologisafari som är en Facebookgrupp för sexologer och sexologistudenter. Inlägget lades också upp i gruppen

Honey and Bees, som är en av Sveriges största tjejgrupper på Facebook samt delades på min privata sida där Facebookvänner ombads dela studien med sina vänner för att nå så många som möjligt. Informanterna uppmanades att höra av sig via e-post.

Intervjuer med teman

Teman skapades utifrån frågeställningar som uppkom från litteraturen till uppsatsen. En testintervju gjordes med en för mig känd person då jag kände att det var bra att testa temana och ljudinspelningen innan jag gjorde de riktiga intervjuerna. Svaren har inte använts i intervjun.

Då ostrukturerade intervjuer lämpar sig för känsliga ämnen, såsom sexualitet, och det upplevdes som viktigt att till stor del få informanternas egna narrativ, ord och berättelser, valdes en intervjumetod utifrån teman (Bernard, 2011). Under intervjun eftersträvades att informanterna skulle tala fritt i så stor utsträckning som möjligt. Det var även motiverat då det var viktigt att intervjuaren var förtrogen med frågeställningarna och upplevdes vara närvarande under intervjuerna samt att det för informanterna inte skulle upplevas som stolpigt. När informanten blev tyst påmindes informanten om det aktuella temat för frågan eller så ställdes följdfrågor.

Intervjuerna fokuserade på tre förutbestämda teman: sex på nätet, relationen till partnern och kroppen. Målet med den ostrukturerade intervjun var att hålla samtalet fokuserat på ämnet samtidigt som jag ville att informanten skulle få utrymme att själv definiera innehållet i diskussionen och själv vara med och leda intervjun (Bernard, 2011). Två intervjuer genomfördes på telefon, en genom fysiskt möte och tre på Skype. Det kändes viktigt att informanterna valde det sätt som upplevdes bekvämast för dem. Intervjuerna varade mellan 60 minuter och 90 minuter.

Innehållsanalys av intervjuerna

Innehållsanalysen utgick från Graneheim och Lundmans (2004) metod för kvalitativ innehållsanalys. Intervjuerna spelades in och transkriberades ordagrant efterhand som intervjuerna genomfördes. När alla intervjuer var genomförda lyssnades de igenom i sin helhet flera gånger för att skapa en känsla för, och en överblick av, materialet. Graneheims och Lundmans metod bygger på att texten söks igenom med fokus på identifikation av meningsenheter, såsom stycken, meningar eller ord som är kopplade till varandra i innehåll och som svarar mot studiens syfte.

Detta genomfördes i studien genom att citat, meningar, stycken eller ord som belyste informanternas tankar och upplevelser ströks under i transkriberingen. Enligt metoden skall man därefter kondensera dessa meningsenheter till ord och meningar som sammanfattar innebörden i meningsenheterna. Detta syftar till att komprimera texten och samtidigt bevara kärnan av innehållet (Graneheim & Lundman, 2004). Dock gjordes bedömningen att analysen vid detta sista steg förlorade viktig information och därför kondenserades ej citat eller mening utan presenterades i sin helhet. Därefter valdes de teman och citat som inte bara handlade om nätsex i allmänhet utan också var relevanta för utifrån kontexten att individerna samtidigt levde i parrelation och som svarade till frågeställningarna.

Trovärdighet

Eftersom deltagarna själva fick höra av sig då de kände att de ville delta i studien så är det personer som är villiga att prata om sina sexuella kontakter på nätet under samtidig parrelation, och möjligen är de därför mer positivt inställda överlag än om urvalet hade varit slumpmässigt. Således är det troligtvis ett selekterat urval som inte är representativt. En kritik mot kvalitativ forskning är att den saknar generaliserbarhet, eller på andra sätt är representativ för en större population. Dock har generaliserbarhet inte varit syftet i denna studie. Bedömningen är ändå att deltagarnas narrativ trots allt skapar en beskrivning av fenomenet. Det är viktigt att komma ihåg att det endast är ena halvan av paret som intervjuats och att det därför endast är de enskilda individernas upplevelser som framkommit och inte parets sammanvägda upplevelser.

Då informanterna inte var kända för mig är det möjligt att informanterna fabulerat obehindrat. Dock finner jag det troligare att konfidentialiteten möjliggör en situation där informanterna känner sig mer bekväma, då ämnet är personligt och känsligt. Jag tänker mig att det vid all kommunikation sker olika grad av tolkning och så även i fallet med intervjuerna, det vill säga att jag har tolkat deltagarna. Trots transkribering är det mina tankar och mina val som styr analysen; alltså blir det en bild av fenomenet, min bild av fenomenet, och det är upp till framtida forskning att säga om detta är en tolkning som kommer att leva kvar eller inte. Jag upplever dock att lite av känslan av den muntliga intervjun försvinner under transkribering eftersom det är svårt att i skrift fånga språklig information såsom betoningar och liknande. Graneheim och Lundman (2004)

betonar att det alltid sker en tolkning av intervjumaterial och att den kanske inte överensstämmer med verkligheten.

Forskningsetiska överväganden

Då studien gäller individers sexualliv som anses vara etiskt känsligt innehåll behövdes en ansökan om prövning göras till fakultetens etikråd på Malmö högskola. Enligt Vetenskapsrådets forskningsetiska principer inom humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning ska fyra forskningsetiska kriterier uppfyllas, nämligen informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet, 2002). Dessa kriterier har jag följt genom hela studien.

Informationskravet innebar att deltagarna fick information om studiens syfte dels genom studiens informationsbrev, men även muntligt (se bilaga 1). Gällande samtyckeskravet poängterades det att informanterna hade rätt att bestämma över sitt deltagande och kunde avbryta sitt deltagande när som helst i intervjun om så önskades. Deltagarna gav sitt muntliga samtycke och deras riktiga namn efterfrågades aldrig då inga personuppgifter skulle sparas. Därför undveks även skriftligt samtycke. Alla som ställde upp på att intervjuas anmälde sig frivilligt, och informerades om att om de inte ville svara på någon fråga så behövde de inte det och att de kunde dra sig ur studien utan att ange något skäl.

Konfidentialitetskravet innebär att hanteringen av deltagarnas uppgifter skulle ske konfidentiellt. En separat dator användes för materialet, som var skyddat med lösenord. En separat e-postadress och ett Skypekonto skapades för att minska risk för spridning av material. Ingen information om deltagarna har heller sparats eller skrivits ner. Nyttjandekravet syftar till att uppgifterna som deltagarna lämnar endast ska användas i forskningssyfte, vilket också efterlevts.

Då jag använt namn vid citat har jag valt att använda namn som är bland de tre vanligaste kvinnonamnen och mansnamnen i Sverige 2015 (Statistiska centralbyrån, 2017a; Statistiska centralbyrån, 2017b) då jag tyckte att detta gjorde intervjupersonerna allra mest anonyma. Namnen som valdes var kvinnonamnen Maria, Elisabeth och Anna och mansnamnen var Karl, Erik och Lars. Fiktiva namn har kopplats till citat för att läsaren ska få en bild av specifika

informeranter, vilket bedömdes viktigt för förståelsen av fenomenet. Alla uppgifter som kan knytas till verkliga personer har avidentifierats.

Förförståelse

Det är omöjligt att ta mig an fenomenet sex på nätet under samtidig parrelation helt objektivt och förutsättningslöst då jag inte kan bortse från min förförståelse, tidigare erfarenheter och kunskaper. Jag är medveten om att detta färgar min förståelse av fenomenet sex på nätet under samtidig parrelation, men det är svårt för mig att bedöma hur och i vilken grad det påverkat studien, då jag heller inte objektivt kan titta på min förförståelse. Därför vill jag kort redogöra lite om min bakgrund och några reflektioner.

Jag arbetar som psykolog och har träffat flertalet par och individer som i samtal lyft tankar kring sex på nätet under samtidig relation. Dock kommer de flesta för samtal då det blivit problematiskt och detta har troligen färgat min förförståelse av fenomenet. Jag har försökt att vara medveten om detta i arbetet inför intervjuerna, men även under intervjuerna med informanterna och i analysen.

EMPIRI OCH ANALYS

I följande avsnitt kommer empiri och analys att presenteras. Först kommer ett stycke med kort bakgrundsinformation om informanterna för att skapa en överblick. Därefter kommer empiri och analys att varvas och presenteras under tre centrala teman med underrubriker. Empirin kopplas främst till ovanstående teorier och begrepp och men också tidigare forskning. De tre temana är *parallella sexuella kontakter på nätet, nätet som format och sexuell arena* samt *framställning och utforskande*. När någon del av citaten utelämnas redovisas detta genom tre punkter inom hakparentes, [...]. Även skratt skrivs ut i parentes och paus i samtalet visas som tre punkter (...). Gränserna i relationerna var inte det primära fokuset uppsatsen men bedömdes ändå vara relevanta för att öka förståelsen av fenomenet. Därför presenterades denna information, som bedömdes ge ytterligare förståelse av empirin.

Bakgrundsinformation

Informanterna består av tre män och tre kvinnor i åldrar från 26 till 56 år. Alla har studerat på högskola eller universitet mellan tre och sex år. De kommer från olika platser i landet. Informanterna bor alla med sin partner; några är gifta och andra lever i samboförhållanden. Alla som intervjuades lever i heterosexuella relationer. Tre av dem som intervjuades har barn som bor hemma, ytterligare en har utflyttade barn. Två deltagare lever i ”öppen relation” och har fysiska sexuella möten med andra personer. Två deltagare har en viss öppenhet med sin partner om andra sexuella kontakter på nätet men har inga fysiska sexuella möten med andra. Två deltagare dolde internetkontakterna för sin partner.

Vad gäller de sexuella kontakterna med andra på nätet var det en del som hade lång kontakt med en eller flera personer på nätet och någon omnämnde det som flersamhet och polyrelationer. Andra hade endast korta kontakter vid isolerade tillfällen här och var med nya människor, eller med en och samma någon månad för att sedan avsluta. Någon hade lärt känna nätkontakterna i andra sammanhang och sedan utvecklat en sexuell kontakt på nätet. Andra använde sig av olika digitala mötesplatser, till exempel dejtingsidor eller dejtingappar som Tinder. Ytterligare exempel är sociala medier som Facebook och sexkontaktsidor som Bodycontact eller BDSM-communityt Darkside. För att hålla kontakten använde de sms, e-post, Skype, Facetime, eller andra kommunikationsvägar via nätet, såsom apparna Kik, Whatsapp, Messenger eller Snapchat.

Ett framträdande intryck som de intervjuade personerna gav var att de alla tycktes ha reflekterat mycket kring sin egen sexualitet, men också kring normer som finns i samhället vad gäller relationer och sexualitet. En annan bild som skapades vid intervjuerna var att nätkontakterna blivit en integrerad del av informanternas vardag och att de sammantaget var positiva till parallella sexuella kontakter på nätet.

Parallella sexuella kontakter på nätet

En av de stora gemensamma nämnarna hos informanterna är att de alla har parallella sexuella kontakter på nätet. Det framträder längre fram i analysen en mer nyanserad och fördjupad bild av informanternas upplevelser, som både liknar varandra på många fler sätt och skiljer sig åt på flera andra. Några exempel på hur de skiljer sig åt är dels deras olika ingångar till nätsex och hur deras

gränser ser ut i den primära relationen, dels vilka olika funktioner de sexuella kontakterna på nätet fyller för de olika deltagarna. Flera informanter tar också upp tankar kring relationsnormer.

Relationsnormer

Flera av deltagarna berättar i intervjun att de känner att deras sätt att leva går emot rådande relationsnormer som finns i samhället. Samtidigt är det någon informant som nämner att de upplever att det sker ett skifte, att det blir en mer tillåtande hållning och en mer liberal syn på sexualiteten och tvåsamhetsnormen. Det ter sig som om flera informanter upplever att det framförallt är särskiljandet av sexualitet och kärlek som ”ses ner på” i samhället. Här beskriver Karl hur han upplever att ordet *älska* behöver problematiseras, att det för honom är konstigt med tanken att man bara kan älska eller attraheras av en person. Han uttrycker att det är underligt att den romantiska kärlek eller sexuella attraktionen, enligt samhället, endast skall vara riktad till en person:

Så är det ju inte i dag och att det regelverket då fortfarande skulle styra hur vi väljer att leva våra liv verkar väldigt underligt. Jag menar det finns ju fler än min partner. Jag älskar mina barn, jag älskar mina föräldrar, jag har vänner som jag älskar. Varför skulle jag inte kunna älska en annan kvinna till? Det verkar för mig väldigt underligt och den sexuella dragningskraften till andra individer, den har ju ingenting ... eller ingenting ska jag inte säga, men den behöver ju absolut inte innebära någon djupare det kan vara någonting annat som är attraktivt. Och jag har svårt att tänka mig att individer inte någon gång känner det till en annan människa. Sen väljer man att inte agera på den och jag tror man i mångt och mycket också lär sig att inte låtsas om detta. Man ignorerar det. – Karl

Flera har tidigare erfarenhet av att leva i seriellt monogama relationer och har försökt vara monogama. Här beskriver Lars hur det var för honom:

Ja, jag tror nog snarare att jag försökte inordna mig i någon slags monogam tillvaro så där bara utifrån någon slags allmän livsförväntan att ja, men så är det, om man ska vara en god och bra man, så ska man ju faktiskt inte göra så, man ska vara så. Och så funkar det jättedåligt i praktiken faktiskt, och jag måste säga att det funkade verkligen dåligt, och jag försökte ändå, jag gjorde allt jag kunde för att det inte skulle bli så, men det blev ändå så då. Jag också, jag tröttnar också ibland sexuellt på, med bara en partner, jag blir less. Jag tror att jag accepterade det, att jag kom fram till det att jag, vi slutar låtsas som att det inte är så, så då, men jag ville inte heller hålla på att luras eller ljuga, eller vara ... ja, taskig, oschysst. Vilket det var ju blev, det var ju bara ... Jag gick också i terapi faktiskt ... och det var också ett stigma där verkligen, ja, men hur fan ska jag förhålla mig till det här egentligen? – Lars

Trots att monogamins existens kan liknas vid ett sjunkande skepp då skilsmäsoantalet och den relativt höga andelen parallella sexuella relationer menar Perel att vi inte vill släppa den seriellt monogama strukturen. Perel citerar Erich Fromm (Perel, 2007, s. 210): ”vi tror att det är lätt att

älska men svårt att hitta rätt person. Så snart vi funnit honom eller henne kommer vi aldrig att behöva någon annan”. I monogamin finns tanken om att vi är speciella, vilket betyder att denna tanke också går förlorad om vi förkastar monogamin. Det har gått så långt att vi hellre avslutar relationen än ifrågasätter strukturen (Perel, 2007).

Här berättar en informant att det mer okej att älska många människor men att det är mer ”fel” att ha många sexuella kontakter, alltså att särskiljandet mellan sex och kärlek ses som fel i samhället:

Det faktum att jag lever polyamoröst, om det skulle läcka ut, det gör inte så jättemycket. Jag känner att jag kan äga det. Jag kan säga ”ja, fine, så är det.” Det faktum hur jag är sexuellt, ja, lite mindre så. Inte för att jag inte känner att jag skulle kunna förklara det för människor i en dialog lite så som du och jag sitter nu, men så blir man inte behandlad av den stora massan. Jag har mitt jobb som jag har. Så är jag ganska ... ja, men utåt ... det hade varit svårt om det var allmänt känt, om det blev något som snackades om. Jag bor i en liten stad, så jag hade inte kunnat föra det resonemanget från A till Ö med varje enskild individ. – Karl

Det tydligt att informanterna upplever att det finns normer som de hamnar utanför. Utifrån dessa citat kan man se saker på olika sätt. Å ena sidan skulle vi kunna säga att det beror på vår flytande modernitet, vår oförmåga att nöja oss och knyta fasta band till andra människor och att vi aldrig är nöjda med det vi har utan att vi alltid strävar efter något annat bättre. Människor söker efter förening och gemenskap, men Bauman menar att vi inte är beredda att gör uppoffringarna som krävs för att nå den förening som kan uppstå genom kärlek. Det är tydligt att Bauman är negativ till särskiljandet av sexualitet och kärlek; han ser att människor i vår tid lockas av sex men tänker att den bakomliggande orsaken är sökandet efter gemenskap som endast kan uppnås genom den uppoffrande kärleken (Bauman, 2003). Det är dock något otydligt för mig om Bauman menar att beviset på att man har uppnått den idealiserade föreningen och kärleken är att vi slutar att söka efter variation och förbättring. Eller ska detta ske inom parrelationen? Å andra sidan är det möjligt att tänka att dessa individer som lever i par och samtidigt har sexuella kontakter faktiskt har en partner som de har ett starkt band till och bor och lever med. De älskar sin partner men vill också ha sex och relationer till andra personer, och i dag finns den möjligheten genom internet.

Andra perspektiv är också möjliga; till exempel tänker informanten Karl att vi av naturen har en medfödd sexuell lust till flera personer och kan älska fler än en partner. Denna tanke har även Perel (2007). Vidare uttrycker hon att det är bättre för relationen att individerna i paret erkänner att paret inte är en isolerad enhet utan befinner sig i en värld med flera intressanta och attraktiva individer, vilket också kan öka lusten och minska hotet utifrån (Perel, 2007).

Bauman lyckas på ett övertygande sätt förklara tankar kring hur det kommer sig att konsumtionskulturen blir problematisk för människor. Om vi jämför tankegångar från Bauman och Perel blir det tydligt att de har olika ingångar. Bauman är sociolog och Perel är psykoterapeut och träffar och behandlar par, och det är därför inte konstigt att Perel är mer konkret och applicerbar på problem som uppstår i relationer. Med detta i beaktande är upplevelsen ändå att Perel ger en mer nyanserad bild av hur relationen ser ut idag och Bauman framstår av naturliga skäl som något förenklad när han diskuterar interpersonella relationer, då hans fokus är samhället och sociala handlingar, och inte att behandla par.

Gränser i relationen

Här skildras hur informanterna har väldigt olika överenskommelser och gränser i sina relationer med sina ”primära” partner avseende hur de ser på trohet och otrohet. Det skiljer sig också hur öppna de är med sina partners om att de praktiserar nätsex och vad de tänker är okej för partnern och inte. Två informanter uppger att de lever i en öppen relation, där det är okej för båda parter att ha andra sexuella kontakter. Andra beskriver att gränsen i relationen vad gäller trohet för dem går vid fysiskt sex och att nätsex är acceptabelt. Resterande informanter beskriver att de vid nätsex går över gränser för vad de tror är acceptabelt för partnern. Det är även tydligt att olika deltagare har olika levande diskussioner kring gränser med sina partners. Det är påtagligt att de som lever i en öppen relation har en mer tydlig och klar bild av var gränserna för otrohet går i deras relation och pratar med partnern om till exempel oklarheter och svartsjuka. De talade dock båda varmt om fördelarna med en öppen relation utifrån sin erfarenhet.

Sedan har vi två personer med viss öppenhet inför sin partner vad gäller nätsex. Detta innebär här att de uttryckt att det är okej med partnern att de har sexuella kontakter på nätet men att nätsex inte talas om speciellt mycket. En informant uttrycker det så här:

Hon vet om det, hon har sagt vid något tillfälle så här att: ”du blir upphetsad av att sitta och skicka bilder och få bilder” och typ så här ja, men det är lugnt men att vi ska prata om det. Alltså om jag skulle göra det men det har jag inte gjort. Jag har inte berättat ... Ja, men nu chattar jag med den här tjejen, så att jag har inte sagt att jag gör det. Så det har känts väldigt så här ja, men typ som ett godkännande eller vad man ska säga, att hon bara ”det är lugnt”, liksom. – Erik

Det framgår inte tydligt för mig hur de kommit fram till att gränsen går vid nätsex. Elisabeth berättar att hon har fått ett tydligt ”okej” från sin partner. Trots detta beskrivs det som ett laddat ämne i paret då det ofta uppstår frågor kring vad som är okej att göra på nätet med andra och inte. Vidare beskriver hon att de vid flera tillfällen definierat gränser men att de ändå missförstått varandra:

Ja, det är en väldigt lurig grej då också som man håller på att förhandla hela tiden med sin partner. Och där tycker jag att det har varit, att ja, det är inte lätt att ena sig om den precis att hitta den gränsen. – Elisabeth

Samtidigt är det inte konstigt att det är svårare och vagt definierat, då nätsex kan betraktas som något som ligger mellan fantasi och verklighet (Ross, 2005; Månsson et al., 2003).

En av deltagarna som går över gränsen för vad hon tror är okej i relationen beskriver att det är svårt att ta upp och prata om gränserna eftersom det är känsligt. Hon förklarar att hon upplever att det inte finns något bra tillfälle att göra det. En annan informant beskriver att det är ett så känsligt ämne då de tycker så olika, därför verkar det som att det blir bråk varje gång de pratar om det. De lyckas undvika det fastän det hela tiden finns där, men det finns en avsikt och önskan om att prata om det vid tillfälle. Det är vanligt att par inte pratar om gränserna (Perel, 2007) och speciellt då det gäller internet (RFSU, 2016). Här beskriver Anna sina tankar kring handlingarna:

Ibland kan jag få ångest över vad jag gör eller så ... för när jag vet att det jag gör skulle såra honom, men det är kanske inte heller bara det utan det är väl ... ja men också för att jag lägger ner väldigt mycket tid ... mm ... och ja ibland tänker att nä nu, nu ska jag sluta med detta och gör det några dagar, och ibland tror jag det är som att jag flyttat min egen gräns för vad som är okej ... om du förstår? – Anna

Anna beskriver att hon upplever att hon flyttat sin gräns för vad som är okej, men tycks inte kunna sluta. Maria upplever att hon genom nätet blir sedd och får någons intresse men att hon kan känna en tomhet när hon loggar ut.

Sen är det väl ... bekräftelse är kanske inte riktigt rätt ord, men någon slags känsla att bli sedd mer. Får någons intresse i alla fall. Det är någon som ... ja, det finns ett intresse och någon som undrar och så där. Så det är nog rätt mycket det också att jag kan känna mig ensam i min relation ... och inte ofta men ibland kan jag också känna en tomhet när jag loggar ut och undrar om jag ägnar mig åt fel saker, kanske borde jag lägga tid och energi på mina relationer här hemma ... som min man och mina barn istället eller nåt, och kan få dåligt samvete. Och ibland undrar jag varför nätet lockar mig och varför det blivit så viktigt för mig som det ju är så att säga ... – Maria

Båda informanterna beskriver i intervjun att de får mycket negativa känslor av att dölja för sin

partner; de nämner oro, ångest och rädsla för att bli påkomna men också till viss del en spänning att göra det förbjudna. Båda informanterna nämner också andra dimensioner än bara den uppenbara gränsöverskridande handlingen i relationen, nämligen tidsaspekten och att de sexuella kontakter på nätet tar tid som de skulle kunna lägga på något annat. Det är något oklart vad Anna tänker att hon skulle göra med tiden i stället, men hon nämner det i samband med att hon pratar om sin partner. Därför kan det vara rimligt att tro att tiden kanske skulle läggas tillsammans med partnern. Maria säger tydligt att det är relationerna hemma hon tänker på.

Jag tänker att det är talande för vårt samhälle i dag: tid är en viktig faktor och tid sätts i relation till utfall för att värdera om aktiviteter är värda att investera i, likt något som också Bauman nämner (Bauman, 2000). Gällande gränser utifrån den flytande moderniteten knyter vi inte lika starka band till människor och hela vår tillvaro genomsyras av en ökad gränslöshet eller i alla fall mer flytande och flyktiga gränser än tidigare (Bauman, 2003).

Maria beskriver också en tomhet när hon loggar ut och också att hon kan känna sig ensam i sin relation. I den flytande moderniteten avskärmar vi oss inte heller bara från främlingar utan också nära och kära genom att vi spenderar tid bakom våra skärmar. Vi har allt mer förflyttat oss från ett traditionellt samhälle, då alla i stort sätt kände varandra, till stora städer fulla med främlingar. Att omringas av främlingar gör att vi känner oss osäkra. Det ter sig som om det fysiska avståndet som finns när man träffas online gör att vi känner oss mer trygga och vågar utforska och uttrycka oss på sätt som vi annars inte skulle göra med samma lätthet. Konsekvenserna av detta är att vi återfår självförtroendet i interaktionen med andra (Daneback, 2006). Om vi tittar ytterligare på detta citat utifrån tanken om den flytande moderniteten skulle vi kunna säga att det kan bero på att vi som individer i dagens samhälle är ensamma och därför desperat söker en förening eller sammansmältning med andra människor och att sexualiteten lockar med ett löfte om att kunna uppfylla denna önskan. Bauman uttrycker dock att föreningen är en illusion och citerar, liksom Perel gör, Erich Fromm (Bauman, 2003, s. 45):

craving for complete fusion through an illusion of union. Union – because this is exactly what men and women keenly seek when desperate to escape the loneliness they already suffer or fear is to come. Illusion – because the union reached in the brief moment of orgasmic climax ‘leaves strangers as far apart as they were before’ so that they feel their estrangement even more markedly than before.

Hur kan vi då förstå detta i kontexter som handlar om nätet? Chattandet och skrivandet kan enligt Bauman på ytan ses som ett sätt att få kontakt och gemenskap med andra. Men de kan också ses som en kortvarig och kortsiktig distraktion från vår längtan efter mänsklig förening eftersom föreningen upphör när vi slutar skriva eller chatta (Bauman, 2003). Detta skulle i sin tur kunna förklara varför många människor mer eller mindre oupphörligt har kontakt med andra via nätet. Som jag tolkar Bauman tycks det nästan kunna bli ökad tomhet och ensamhet då vi kombinerar sökandet efter förening genom kombinationen av sex och chattande.

När blir det sex?

Nätet har skapat en gränslöshet som inte fanns tidigare. När vi tittar på sex på nätet kan det exempelvis finnas en svårighet att definiera när något blir ”sex”. Här beskriver en av informanterna sina tankar kring när det blir sex, att det är när det blir ett ”vi”, ett direkt tilltal om vad de vill göra med den andra sexuellt.

För då kan jag tycka ofta att det som, för mig då så tycker jag att ofta så skriver vi om sex, typ skicka porr, skicka olika berättelser. Eller så här, skriver om olika sex man har, det här gillar jag, vad tycker du om det här? Och det är inte sex riktigt för mig, utan då är det mer så här, då ägnar vi oss åt en hobby tillsammans. Det är inte förrän det går över till ett mer direkt tilltal, det är då jag tycker, då tycker jag det blir, då blir det sex. Så när man börjar prata om jag och du, ”jag vill göra det här med dig”. – Maria

En annan informant beskriver att det för honom mer är en känsla, en sexuell laddning, som är lik den som sker i ett fysiskt möte:

Det är väl egentligen inte en sån stor skillnad mot ett möte utanför nätet tycker jag. När blir det en sexuellt laddad situation? Och det är ju oftast tycker jag i en känsla som uppstår relationellt faktiskt, det är bara att det är via text. Men jag tycker det är väldigt likt känslan som kan uppstå om man står i en bar och träffar någon som man inte känner förut och blir attraherad. Det är lite samma känsla. – Lars

Som tagits upp här tidigare är hjärnan vårt stora sexuella organ (Komisaruk et al., 2006). Det uppstår en sexuell känsla trots att personerna fysiskt är på olika platser.

Påverkan på samlivet med partnern

Alla informanter beskriver att de sexuella kontakterna på nätet har en positiv inverkan på det gemensamma sexlivet med den primära partnern. Flera av deltagarna beskriver att de har ett stort intresse för sex eller större sexuell intresse än sin partner, och det är intressant att se hur de lyfter

fram olika aspekter av detta. Här är två exempel:

Jag gillar att inte jag ... inte jag ... är beroende av min partners lust eller tillgänglighet ... jag har nästan alltid haft mer intresse dessutom. Känner mig lite mindre krävande ... – Maria

Ja, det är väl lite från det här kanske att jag kan, jag är inte lika sexuellt behövande av henne, att hon slipper känna press, typ ... kan jag tycka. – Erik

Maria utgår ifrån sin upplevelse och skildrar hur nätet skapar en större autonomi och självständighet för henne samt beskriver hur hon gillar att inte vara utlämnad till sin primära partners lust, att hon då känner sig mindre krävande. Erik lyfter detta med en något större betoning på sin partner: att han inte vill att hon känner press. Möjligen kan en öppenhet för parallella sexuella kontakter på nätet ses som en möjlig lösning på en sexuell polarisering då par inte hittar ett sätt att hantera det inom paret, att en eller båda i paret har andra sexuella kontakter på nätet eller, som i vissa fall bland informanterna, även fysiska sexuella möten. Det är möjligt att se på detta utifrån begreppet sexuell polariseringsprocess (Perel, 2007; Schnarch, 2009; Jacobsen & Christensen, 1996): att informanterna hittat ett sätt att hantera att de har olika sexuell lust genom att lösa det utanför paret, genom nätsex, vilket gör att vissa av dem kan känna sig mer självständiga eller slipper känna att de pressar sin partner.

Flera nämner att detta gör att de också håller den gemensamma gnistan och lusten levande. De informanter som har partner som känner till nätsexet beskriver att deras partner inte kan ta dem för givna:

Jag tror det finns någon slags spänning för honom att jag inte kan bli tagen för given på samma sätt. Att det är något med det, just ... som så klart inte passar alla, att man får vara lite på tårna så där ... utan hade han nog blivit mer tillbakalutad annars.– Elisabeth

Någon som har partner som också har sexuella kontakter säger att det är en spänning att ”ta tillbaka” partnern.

Så jag får en känsla av att återta ett ägande. När hon har träffat någon annan och sen ska vi ha sex så känner jag men då återtar jag det ägandet utav henne genom att göra anspråk på henne fysiskt, vilket jag uppskattar. Och det är ju bara mentalt men i det fysiska, men den känslan finns hos mig då och det uppskattar jag. Men medan hon uppskattar att jag helt enkelt berättar vad jag har gjort med andra människor. – Karl

De som har sexuella nätkontakter dolda för partners säger att genom att ha nätkontakterna så håller

de sexualiteten levande inom sig och därför är ”sexuellt laddade” även när de har sex med sin partner.

Å andra sidan så får han fördelar av det, så känner jag så, ”du har en tjej som alltid är på gång”. Så, för det är också en effekt av det, att man tänker på sex fem miljoner gånger per dag för att man hela tiden håller det levande, vilket ju gör att man är alltid i det läget. Och det är fördelar i parlivet [...]. – Anna

I alla individer som lever i par finns inre representationer av en utomstående person som kan kallas en *skugga av den tredje*, enligt Perel (2007). Den tredje finns oavsett om personen haft en fysisk sexuell förbindelse till denna ”tredje skugga” eller ej. Det kan vara någon man mött på internet, en tidigare partner, eller någons blick man mött på stan. Den tredje är ett uttryck för längtan efter andra eller det förbjudna. Perel framhåller att vi lever i en tid då vi uppmuntras att aldrig nöja oss, och varför skulle vi nöja oss när det kommer till sexualiteten när vi inte gör det på något annat område i livet? Sexualiteten kan ses som drivkraften bakom vår konsumtionskultur. I strävan efter det perfekta lyckliga livet finns tanken om det perfekta sexlivet. Vi vill inte lika gärna ge upp den variation som monogamin kräver. Att erkänna *den tredjes* existens hämmar inte sexlivet utan innebär snarare en spänning i relationen. Blir vi vän med det förbjudna, i detta fall skuggan av den tredje, undergrävs lockelsens makt och gör oss påmind om att vi inte äger vår partner och därför inte kan ta honom eller henne för given (Perel, 2007).

Flera informanter tänker att sexuella kontakter på nätet eller fysiska sexuella kontakter kan vara ett sätt att skydda relationen från separation:

så tror jag till exempel att en jättebra grej med att ha den här typen av öppna sexuella relationer via nätet, det är att man också vaccinerar vår relation mot den vanligaste anledningen till att man separerar, nämligen att man upptäcker att den andre har intresse för någon annan. Det blir inte en anledning att separera längre, den försvinner. Så det tycker jag är en positiv aspekt, öppna upp för det, och det är via nätet som det ofta är möjligt att göra det, och ställa till det så jävla mycket i vänskapsrelationer och annat då man ska försöka ha det den vägen. Så är det den, då är just nätsex eller nätrelationer en väg man måste gå tror jag. – Lars

Lars sätter här ord på nästan precis det Perel säger, att om inte monogamin fungerar behöver vi vara öppna för ett annat förhållningssätt. Bauman skulle möjligen ha sagt att vi uppslukas av konsumtionssamhället och därför tror oss vilja ha nya kontakter, men att det egentligen är sökandet efter förening med en annan människa som driver oss, men att vi har blivit förblindade av vår tids ideal att förändring är förbättring och därför letar på fel ställen.

Ett par informanter lyfter fram helt andra aspekter av fenomenet nämligen några aspekter som påverkar relationen negativt, Erik beskriver det så här:

att då kanske inte jag ger hundra procent i min relation för att bygga upp en så stark relation till henne. För att verkligen anstränga mig och vara totalt närvarande med henne, och vara nära henne sexuellt och så där. Så jag tror att det distraherar mig lite grann från relationen. Det tror jag absolut att det gör. – Erik

Elisabeth beskriver liknande aspekter:

Att man kan få lite konstigt fokus ibland, om man är väldigt inne i någonting som är intressant och stimulerande med någon. Och vardagen känns bara som att ”ja, ja, skit i den” ja, jag blir inte lika krävande partner, men jag blir heller inte lika närhetsökande. Så man kan, ibland kan man tappa bort det lite grann, för man är så självgående så att ... Men hade man inte haft det där så hade man kanske på ett mer naturligt eller uppbyggligt sätt sökt sig till den andra då ”hallå, nu får vi connecta”. – Elisabeth

Det ter sig som om båda informanterna upplever att nätsex kontakterna kan innebära en distraktion från relationen till partnern, och att självständigheten i nätsexet på ett sätt också gör att de inte vänder sig till sin partner för närhet och sex. Andra informanter har (som tidigare presenterats) lyft tiden som något negativt då den tas från annat i livet, däribland partnern.

Konsumtion

Att sättet att se på sex och relationer påverkas av vår moderna tid är det flera deltagare som lyfter. Som nämnts tidigare är det stora utbudet på nätet ett av de teman som tas upp av informanterna och några av informanterna tar detta ett steg vidare och pratar om det som konsumtion och om hur denna kultur påverkat deras sökande efter nya kontakter. Ett citat som är värt att se i sin helhet och som tydligt belyser detta är följande:

Ja, men det är ... alltså jag har tänkt på det, alltså typ om man tittar på Tinder och sånt där. Utbudet är helt sjukt. Så det kan så här, ja, man är ihop med någon, man dejtar någon, men det finns alltid typ så här tjugotusen till snygga personer som man kan swipea. Utbudet är helt så här ... det går inte att greppa. Jag tror det är det som gör att folk letar vidare hela tiden, och så finns det så nära. Alla går runt med telefoner och så kan de bara skicka bilder och hålla på. Jag tänker att dels är det utbudet, att man typ ... förr, då kunde man bo i någon liten by eller stad, nej, men hon Anna som jobbar på Ica hon är så snygg, och så var det hon, liksom. Men nu är det liksom ... finns det så enormt mycket, och det är så enormt många personer som är ute på nätet och letar efter ja, men dels kärlek och dejting och sex med. Så att det finns så lättillgängligt ... alltså jag tror att det inte är bra med så där mycket valfrihet. Jag tror att det kommer att göra att mer folk börjar ifrågasätta sina relationer, för det finns så här ... som här, i telefonen har jag typ femtontusen tjejer som kanske är lite snyggare än min partner, som kanske är lite roligare än min partner. Så att det är så lättillgängligt ... Samtidigt så har jag det här, det blir konstigt, för att typ om jag har chattat med någon typ ett tag och så har jag fått bilder, så vill jag liksom ... ja men vidare till nästa. Då blir det mer upphetsande om en tjej som kanske, om man ställer dem emot varandra i sexuell attraktion, så blir den nya tjejen mer attraktiv bara för att hon är ny. Så det blir så här att jag vill, ja, men ha typ någon ny hela tiden, på något sätt. Att det blir som en utmaning att hitta någon ny för att det blir mer upphetsande om jag har någon ny. – Erik

Som i citatet ovan kan det tänkas att konsumtionssamhället med tekniken och utbudet påverkar vårt sätt att skapa sexuella kontakter och relationer. Vidare belyser han hur nyhetens behag snabbt falnar då vi hela tiden söker variation och han förklarar hur han hellre vill ha en ny kontakt än någon som han tidigare haft kontakt med. Likt tankarna om den flytande moderniteten tycks Erik visa på hur människor inte gör samma åtaganden i relationer längre, inte knyter sig till en person för alltid utan snarare i väntan på att någon bättre dyker upp. Bauman belyser att människor har samma sökande efter samhörighet och kärlek men är ovilliga att binda sig och begränsa sin frihet (Bauman, 2003). Här tycks nätsex kunna vara ett sätt att äta kakan och ha den kvar. Möjligen är det så att informanterna som lever i par och samtidigt har andra sexuella kontakter på nätet lyckas med att å ena sidan knyta nära band till sin primära partner och å andra sidan experimentera med andra sexuella kontakter genom nätet. Möjligen skulle Bauman säga att banden till den primära partnern är för löst knutna och att vi därför inte uppnår den efterlängtrade samhörigheten i den primära relationen.

En informant beskriver hur han skiljer på relationerna och belyser att den långvariga relationen är djupare och de andra är temporära.

Ja, jag har ju flera relationer om man säger så. Jag har en relation fysiskt för att jag lever ihop med en kvinna och jag har barn med henne. Och sen har jag relationer då med andra på nätet och också ibland fysiska relationer med andra, men huvudsakligen på nätet då. Och de fyller olika funktioner för mig. Relationen jag har med hon jag bor med, det är ju mycket djupare relation. Hennes och min relation är mycket djupare [...] hon är ju medveten om det här andra [...] Och inte för att de andra relationerna är oviktiga för mig, men de är mer temporära. – Karl

Variationen är ett återkommande tema hos informanterna. Anna belyser hur hon upplever att hon kan få det mesta i sin långvariga relation men att just variation är något som inte finns.

Jag älskar min sambo och han ger mig nästan allt jag vill ha, men det han inte kan ge mig är sexuell variation. – Anna

Maria uttrycker på ett annat sätt att jakten blivit något som lockar med nätsex och som är något som lär vara svårt att bevara under längre tid i en långvarig relation:

Ja, men någon slags så här, ibland någon slags jaktgrej ganska ofta från början som är, det är väldigt roligt, hade jag kunnat göra varje dag med en ny varje dag, själva det här förförelsen har blivit som ett beroende som jag inte hade innan. – Maria

Vad gäller jakt och spänning frågar sig Perel om det är möjligt att känna åtrå till det vi redan har. Det tycks vara något som avtar med tiden. En partner som vi levtt med länge är av naturliga skäl inte ny för oss och få par skulle kanske säga att de känner samma jakt och spänning inför sin partner som de kände inledningsvis i relationen. Samtidigt vill vi ha den trygghet och djupare samhörighet som det innebär att dela ett liv med någon (Perel, 2007).

Nätet som format och sexuell arena

Alla informanter beskriver att nätet erbjuder möjligheter som annars inte finns. Det finns ett enormt utbud, tillgänglighet och mångfald. På många sätt tycks det också vara formatet som nätet erbjuder som är speciellt lockande då de lever i en relation. Deltagarna kan praktisera nätsex när det passar dem i tid och plats och upplever det som kravlöst. En del kan känna och uppleva att de är anonyma och dela med sig av den information som de själva väljer. Flera nämner också att det är skrivandet eller språket i sig som är lockande.

Språket

Flera av informanterna berättar att språket och att skriva om sex är något som lockar mycket med nätsex, speciellt då man redan är i en relation och är begränsad i hur mycket tid man kan lägga på andra sexuella kontakter. En annan aspekt för de informanter som döljer kontakter för sin partner är att nätsex är lättare att dölja och att det är en aktivitet som lätt kan ”plockas upp” när tillfälle ges.

Den här biten får du och ingenting annat. Finns ingen insyn i något annat. Så det är en bit ... sen är det det här kravlösa i själva skickandet hit och dit som ju, passar mig jättebra. Att man skriver när man kan, eller skickar bilder när man har tid, och inte annars, och att det gäller även för den andra. Och att det kan vara, ibland kanske man inte har någon kontakt på en vecka eller så, och sen jättemycket och så där. – Anna

Två manliga informanter beskriver hur de upplever att många andra män har ett torftigt sätt att skriva och att de därigenom stack ut med ett rikare språk:

Och vartefter så blev jag väl bättre på att skriva, tror jag. Det var många som fastnade på något vis, för det var därför jag skrev väldigt fort och ja, men mycket text och så där. Många skriver bara så här: ”hej, ska vi knulla?” liksom, och det är det ingen som svarar på. Det blir jättetråkigt. Men om man tänker efter lite grann så kan man få till att det blir upphetsande för båda. – Erik

Gemensamt beskriver flera hur de uppskattar att skriva om sex mer än tala om sex delvis för att de

kan gå tillbaka och ändra. Telefonsex nämns av flera informanter som något de testat men inte gillat. Maria belyser en intressant aspekt om hur hon saknar den mentala biten av sex som hon upplevt funnits där tidigt i sina relationer och att hon lockas av att tänka kring och reflektera med hjälp av språket.

Ja men i början av en relation så kanske man skriver om sex men den personen ... men sen försvinner det liksom och det kanske bara varit så i mina relationer, det kanske inte är så generellt för par ... jag vet inte. Men det känns som att det blivit ett torftigt språk. Jag vet ju när min partner vill ha sex för han säger det, inte rakt ut men med andra ord och det gör jag också ... och så har vi sex och det är mysigt men jag vill ha mer ... hur ska jag förklara ... men kanske som mental sexuell stimulans, vill längta och tänka och ha ett utbyte inte bara fysiskt och jag har försökt få in det med min partner men det blir liksom konstigt, jättekonstigt och vi kan inte plocka upp det ... det är väl därför jag vill skriva med andra [...] skriva text, det är mycket det, det verbala av det här, att formulera, tänka och reflektera tillsammans om någonting. Precis som man gör om annat, fast här blir det mer ett sexuell innehåll. – Maria

Karl är noga med hur han formulerar sig och uppskattar att skriva, men gillar inte att tala om sex.

Alltså jag kan uppskatta att skriva vissa saker, men hellre skriva det än tala om det. Jag gillar inte att ... telefonsex, det har aldrig varit någonting för jag behöver kunna uttrycka mig korrekt. Det är inte så att jag bara skriver och sen skickar liksom, utan jag skriver, ändrar om, byter meningsstruktur, och levererar det liksom som här är en text. Och då känner jag också att jag kan bli bättre i mitt uttryck. Jag har också upplevt att många uppskattar det. Ibland hör kvinnor av sig och säger ”just nu är jag väldigt kåt. Kan du inte skriva någonting?” Så skriver jag saker till dem och så använder de dem då som hjälpmedel eller vad man ska kalla det för. Så jag upplever att det uppskattas och jag tror det är ganska så ovanligt, i alla fall inte jättevanligt. Det är inte standard. – Karl

Lars skriver att nätet ger utrymme att hinna tänka lite innan man skriver ett svar, men också att att man är fri att svara eller inte, vilket ökar friheten och lusten:

Jag tror att det egentligen är trygghet på något sätt, det tror jag är en sån där aspekt, en skillnad. Att du kan ge, dels är det ju en tidsmässig trygghet, man kan tänka lite innan man svarar, man kan fantisera lite också, det kan också vara ett utrymme för det mer lust. Ge utrymme för mer lust, eller man kan också välja att avstå bara, lägga ner och skita i att svara om det känns tråkigt. Alltså det är en helt annan frihet på det sättet, det tror jag är faktiskt ganska välgörande för lusten (skratt) faktiskt. – Lars

En fråga är hur det kommer sig att det är så stor skillnad på att skriva och att tala för informanterna. Skriftspråket är egentligen en produkt och vidareutveckling av talspråket, som föregår det. Kanske är det svårt för människor att inför personer de möter leva ut sina sexuella fantasier och tankar, då de är rädda att bli ifrågasatta. Goffman (1959) beskriver hur individer har ett behov av att framställa sig själva på vissa sätt för att accepteras av andra och att individer därför är strategiska i sitt sätt att agera. Han skiljer på det som uttryck som ”ges” (*given*), exempelvis språklig kommunikation, och uttryck som ”avges” (*given off*), exempelvis icke-verbala koder och kommunikation. Vanligtvis avslöjar vi många saker om oss själva genom att

”avge” information, som genom blickar, men det är något som man har större kontroll på på nätet men som också som gör att många känner sig bekväma. Samtidigt gör avsaknaden av icke-verbal kommunikation det svårare att tolka andra personer på nätet (Abassi & Alghamdi, 2017). Även Bauman är inne på liknande tankar vad gäller vår interaktion med andra. Att träffa någon öga mot öga kräver större social förmåga och innebär en större osäkerhet än att skriva detsamma på tangentbordet eller på sin smartphone. Vi behöver inte längre vara rädda för att en grimas eller blick ska avslöja oss (Bauman 2007).

Kroppens frånvaro

Det skiljer sig något mellan informanterna vad gäller tankar kring kroppen. Å ena sidan benämner några informanter nätsex som en mental inre upplevelse där kroppen inte är det viktiga, eller till och med en befrielse (Whitty & Young, 2017). Å andra sidan är det några som emellertid också beskriver hur det är något fysiskt som saknas då kropparna inte är på samma plats. Någon annan använder onani för att göra gör upplevelsen mer fysisk. Karl beskriver här hur det fysiska inte är det viktigaste:

Sen är jag också intresserad av sex på ett sätt som gör att det fysiska behöver inte huvudsakligen vara det viktigaste, utan det har mycket att göra med kontroll och den mentala biten är väldigt viktig, och den går ju att göra även på distans. Det kräver inte nödvändigtvis att man är på samma ställe [...] orgasmen för mig är inte speciellt viktigt utan det är bara en del utav det. Som man är det oftast väldigt lätt att uppnå det ändå om man skulle vilja, men det ligger inget unikt så där [...] för jag kan ju ha flera såna konversationer om dagen ibland och det blir ju extremt jobbigt om det skulle också innebära fysisk tillfredsställelse. – Karl

Kroppen nämns i Rubins (1984) inre cirkel i the charmed circle som *bodies only*, alltså endast kroppar. Här blir nätsex intressant då kropparna inte nödvändigtvis är på samma ställe så som Karl beskriver ovan, det kan vara det mentala som är det viktiga.

Erik beskriver istället hur det kan vara skönt att slippa tänka på hur han ser ut:

Ibland, det är klart att man har önskat att de vore på plats, men jag kan oftast vara nöjd i alla fall. Faktiskt. Det känns att jag ... eftersom på något sätt så blir det som att jag ... jag vet inte, ibland kan det nästan vara skönare, så att man slipper tänka på hur man ser ut riktigt, och man kan bara ligga typ i sängen och ha sockarna på sig, och se ut hur som helst i håret, känns det som, och så kan man bara vara helt inne i det där, liksom. Så ibland kan det nästan vara skönare än att typ vara hemma hos någon eller att vara där och då. – Erik

Elisabeth beskriver hur hon kan känna sig snygg och sexig på nätet på sätt som hon inte känner annars:

Jag upplever att jag har mer kontroll över hur jag ser ut och vilka bilder jag sen visar, att jag kan alltid bara ta om en bild om den inte blir bra och ta en bättre eller klippa bort lite på bilden och därför alltid känna mig snygg på ett helt annat sätt än jag gör annars. Sen är det en bekräftelse i det ju ... att få höra att jag är snygg och sexig ... för det känner jag inte när jag är jag som jag i min kropp, då ... då tänker jag ofta att jag är för tjock. – Elisabeth

Vad gäller kroppens frånvaro är det möjligt att se informanternas beskrivning som en förlängning av Goffmans (1959) begrepp *impression management*, alltså att informanterna genom nätsex har möjlighet att påverka framställningen av sig själv och hur andra uppfattar dem och därför kan vara mer bekväma. I citaten ovan belyser informanterna kroppsliga aspekter av detta.

Det är också möjligt att utifrån ovanstående citat dra paralleller till Baumans (2007) tankar om konsumtionssamhället där vi genom vi kroppsligt kan jämföras med en produkt, där det finns en förväntan att ”in sig själv”.

En annan sexuell praktik än partners?

Fler informanter nämner att de är intresserade av BDSM, *Bondage and Discipline, Dominance and Submission and Sadism and Masochism* (läs mer i till exempel Carlström, 2016), och hur nätsex passar bra för detta praktiserande då det för informanten handlar mycket om makt och en mental aspekt av sexualiteten. En informant poängterar att nätsex fyller en viktig funktion i relationen då hans partner inte har samma intresse för BDSM och att nätsexet då gör att han inte måste begränsa sig sexuellt.

Här är ett citat som belyser kroppens frånvaro och hur det kan ses som en mental sexuell stimulans i stället för fysisk:

Alltså det finns någon slags sensualism som är mer så här kroppslig, som inte riktigt uppstår på samma sätt, men det mesta tycker jag ändå händer i huvudet. Attraktion och ömsesidig lust och kåthet och så, det är mest i huvudet. Det måste jag säga. För mig, jag har också en ganska stark BDSM-relaterad sexualitet, och det blir ju också den typen av, det så att säga sexuella spel som uppstår då som handlar ganska mycket om maktspel och underordningen, överordning och så vidare är ju extremt mycket i huvudet, det är nästan ingenting kropp. – Lars

I möten öga mot öga kan vi inte bortse från att vår kropp finns, vi kan inte ta en paus från den. Vi kan vara tysta och låta bli att tala, men inte ta bort vårt kroppsliga uttryck. Kroppen finns där och våra kroppsliga uttryck kan avge icke-verbal kommunikation eller tolkas utan att vi är medvetna om det eller vill det (Goffman, 1963).

Nätsex, visade det sig för informanterna, är ett sätt att skapa möjligheter då de är intresserade av andra sexuella praktiker än partnern.

Anonymitet

Informanterna diskuterar anonymiteten på olika sätt. Några pratar om anonymitet som en falsk trygghet eller en illusion och säger att om någon verkligen vill ta reda på vem som finns bakom den anslutna enheten så är det fullt möjligt att spåra. Några uttrycker tvärtom att anonymitet är en av de sakerna som gör nätet så lockande, att det är befriande att få vara anonym. Känslan av anonymitet möjliggör ett sexuellt utforskande som inte skulle upplevas som möjligt annars. Några problematiserar anonymiteten på andra sätt och ser risker med den:

Den faktiska rädslan att i anonymiteten springa på människor som du känner ... Det är en ju en grej liksom ...Tänk om du träffar dina föräldrar på den här sajten ... Klickar in på en ... bara "kolla här. Där var min ..." Hur hanterar man det liksom? Eller någon annan som står dig nära på ett eller annat sätt. Det är en risk. Och det har vi pratat också om när man har första gången vi identifierar oss för andra människor ... lika gammal som jag. "Känner vi varandra? Har vi gått i skola ihop? Kommer det bli konstigt?" För man har ju ändå pratat om ganska specifika saker under skydd av anonymiteten. Plötsligt ska man få veta vem det är. – Karl

Även den andra personens anonymitet kan skapa spänning:

Sen spänning i sig sker i själva mötet, att inte veta någonting om den här personen. Kanske det blir en, det ökar projektionsytan kanske lite på ett sätt, kanske jo, men lite så är det, man kan öka möjligheterna att fantisera lite grann om personen, så är det. – Lars

I *Triple A Engine* med tillägg (Cooper et al., 2003) är anonymitet en viktig del. Upplevelsen av anonymitet gör att vi själva känner oss tryggare och friare, men som Lars säger kan den också skapa en ökad projektionsyta som lockar vår fantasi.

Utbud och tillgänglighet

Flera av deltagarna lyfter aspekter av nätet som variation, utbud och tillgänglighet, som inte går att finna i vår fysiska värld, och detta i kombination med anonymiteten skapar möjligheter:

Men det är samma sak på nätet tänker jag, it is a numbers game tänker jag. Alltså på samma sätt, om jag skulle gå fram till typ tjugo tjejer på krogen då kanske det är nitton som bara "nej, stick" så här. Sen den tjugonde hon bara, "ja, visst". Och det är det man inte gör. Men på nätet, då kan man göra det, för då får man inte det där, "nej, stick, äckel". Då är det så här, nej, men nej, liksom. Så att de där avvisandena blir mycket mildare på nätet, tror jag. – Erik

Konsumtionssamhället lockar med varor och tjänster som marknadsförs som att de snabbt ska

kunna tillfredsställa våra behov utan ansträngning, eller som Bauman formulerar det: ”promise to take the waiting out of wanting” (Bauman, 2003, s.7). Ett sätt att se på nätsex är att det skapar en annan möjlighet till konsumtion. För att ha sexuellt utbyte med en person behöver man inte enbart vända sig till partnern eller krogen, utan nätet ger möjlighet till nya kontakter när som helst. Bauman vill dock ta ner oss på jorden lite och skriver (Bauman, 2003, s.102):

The most that the members of the globally influential and globetrotting elite can manage is a wider scope for their mobility [...] This does not mean, however, that in their search for ‘meaning and identity’, which they need and crave no less intensely than the next person, the globally connected elite can leave out of account the place in which they live and work. Like all other men and women, they are part of the cityscape, and their life pursuits, willynilly, are inscribed in it. As global operators, they may roam cyberspace. But as human agents, they are, day in day out, confined to the physical space in which they operate, to the environment preset and continually reprocessed in the course of human struggles for meaning and identity.

Bauman säger att oavsett var vi befinner oss i världen kan vi inte komma ifrån vårt sökande efter mening och identitet.

Samtidigt är det möjligt att se de sexuella nätrelationerna som en kompletterande sexuell relation och inte en sämre ersättning för verkliga relationer, då nätkontakten erbjuder något annat. En informant beskriver det såhär:

För mig är det ett, vad ska man säga? Det är ett sämre sätt att ha relationer på, på så sätt om man mäter det i hur värdefullt det är i stunden. Det det erbjuder däremot är ju en tillgänglighet och en ... vad säger man? Mångfald, som är svårt att uppnå i faktiska sammanhang, alltså fysiska relationer då. Mycket beroende på hur mycket man lever, att det är så mycket annat man håller på med, jobb och liknande. Så då finns det en tillgänglighet där som gör att det är ett attraktivt alternativ på grund av de sakerna ... – Karl

Karl beskriver här hur nätrelationerna erbjuder något som är svårt att få på annat sätt än på nätet. Bauman (2003) beskriver hur dagens relationer endast finns i väntan på något bättre mer lustfyllt, något som praktiskt är svårt om man samtidigt vill ha en lång relation till en partner eller kombinera det med att leva ett familjeliv med en partner och barn. Dock ter det sig som om de informanter som har öppna relationer eller är öppna med sitt nätsex har hittat sätt att hantera detta som även partnern accepterar.

Framställning och utforskande

Flera av deltagarna beskriver att det finns många likheter mellan sexuella möten på nätet och fysiska träffar, men också att det finns stora skillnader. Däribland nämns att man kan vara mer rakt

på sak än man skulle vara i fysiska möten och snabbare komma till ämnet sex. Genom att interaktionen sker på nätet finns det större möjlighet att påverka bilden man visar av sig själv, eller rättare sagt framställningen av sig själv.

Approximation

Alla informanter diskuterar på något sätt hur nätsex under samtidig parrelation skapar möjligheter för utforskande, experimenterande och utbyte av sexuella fantasier. Approximation innebär att informanterna kan experimentera, men också framställa sig på sätt som kanske inte överensstämmer med ens fysiska kropp utan kanske hur de känner sig i sinnet för tillfället. Nätet möjliggör approximation, det vill säga ett experimenterande med sexualiteten, genom möjligheten att interagera med olika partner men också genom möjligheten att testa olika identiteter och fantasier (Ross, 2005; Månsson et al., 2003). Här beskriver en informant:

Jag tycker mycket om att testa olika roller och identiteter och har provat typ transgrejer som jag aldrig skulle våga göra offline hur ska jag förklara det ... det är liksom alltid perfekt typ i fantasin, men den är ändå mer än bara min fantasi eftersom den är delad med någon annan som jag interagerar med om du förstår? ... Jag kan tolka allt på mitt sätt, ingenting blir fel i samspelet eller ”awkward”, inget blir liksom konstigt, eller man kommer av sig eller nått ... som att när jag skriver om analsex till exempel så blir det aldrig jobbigt inget gör ont eller typ luktar illa eller blir äckligt eller kladdigt, det är så mycket bättre så än två kroppar ... det kan vara så jobbigt och mest i vägen ibland tycker jag (skratt). – Anna

Anna beskriver i citatet hur hon genom nätsex kan prova transidentiteter men också hur hon upplever att nätsex på många sätt blir en bättre form av fantasi då hon interagerar med någon. Anna belyser också hur hon genom sex på nätet kan utforska fantasier som hon på olika sätt kan uppleva som obehagliga i fysiska möten, såsom analsex som hon tycker kan vara smärtsamt och obehagligt av andra skäl.

Face work

Flertalet deltagare nämner att de på nätet kan undvika upplevelser av social skam då de har nätsex och att det på nätet inte uppstår samma pinsamma situationer som skulle ske i fysiska möten om de gjorde samma sak. Det känns ganska självklart att vi människor ogillar känslor av social skam och då sexualiteten är en skambelagd aktivitet är det inte svårt att sätta sig in i vad informanterna menar. Vi behöver inte själva testa att yppa orden sex i olika sociala sammanhang för att förstå att det kan uppstå en konstig stämning och eventuell skam beroende på vad man säger.

Goffman skriver om ett begrepp som han kallar *facework*, vilket innebär de åtgärder som vidtas av en individ för att en handling ska överensstämja med det sociala ansiktet (*face*), då han menar att personer inte vill tappa ansiktet socialt. I det dramaturgiska perspektivet betyder face eller ansikte den sociala identitet eller bild av sig själv en individ har. Vidare förklarar Goffman att vi i möte ansikte mot ansikte strävar efter att skydda den sociala situationen och upprätthålla ansiktet. Denna strävan innebär att vi är vaksamma över vårt beteende och innebär således också att vi ibland behöver skydda andras ansikten och därför är diskreta och finkänsliga. Vad gäller upplevelsen av skam förklarar Goffman att den inträffar då ett framställande av självet ej upprätthållits (Goffman, 1967).

Det är väl mer det här att jag föreslår någonting och så svarar hon kanske inte. Ja, men då är det bara ja, okej, så här, det gör ingenting. Så det blir liksom en ... jag behöver inte ta samma skamkänsla på något vis, om jag skulle föreslå någonting för min flickvän, och så där. Att då säger hon nej. Den här avvisningen blir inte lika stark som i verkliga livet, på något sätt ... Och då blir det inte heller, liksom om man tänker så här i verkliga livet om man skulle gå ut och ragga på någon ute på krogen, då skulle det inte heller bli så här ... avvisningen där blir face to face och mycket jobbigare. Här blir det så här ja, men hon svarade inte, ja, men skit i samma, jag pratar med den här istället. Jag bryr mig inte på samma sätt. Det är mer sånt, och så kan jag prata fritt om saker och ting. Och om man föreslår saker, och så svarade de och så oj, hon tyckte om det och så där. – Erik

Anna uttrycker det lite annorlunda

Det blir ingen pinsam tystnad eller sånt. Utan det blir bara en normal paus att man skriver, att man får vänta på att den andra ska skriva och ... det är inte alls den här ... eller pinsamheten uppstår inte på samma sätt. Om den uppstår så sitter man själv med den, och då känns den inte lite stark. Att det är ingen som ser att jag kanske skäms eller tycker det är lite, och man kan ha den lite pirriga pinsamma känslan. Ibland lite kul när man är för sig själv (skratt). – Anna

I det sista citatet kan vi läsa att informanten skäms trots att hon är ensam. Enligt Goffmans ska skam uppstå då framställandet av självet ej upprätthållits. Här kanske det är möjligt att tänka sig att det skett en framställning av självet trots att interaktionen sker online. Var i den dramaturgiska scenen utspelar sig föreställningen online? Eller uppstår skam även vid andra tillfällen än de Goffman beskriver?

På nätet kan individer på många sätt välja hur mycket eller lite de presenterar om sig och vad, både genom verbal information men också genom hur de framställer sig kroppsligt och bildligt. Det är möjligt att inte presentera sig i sin kropp och då inte alls visa sig på bild eller kanske skicka bilder där man känner sig mer attraktiv än på andra. Det är också möjligt att presentera

information som inte överensstämmer med hur man annars skulle kategorisera sig, såsom ålder och könstillhörighet. En informant uttrycker hur hon kan välja att i stort sett bara kliva in i rollen som sexuell varelse och inte vara alla roller på en gång, så som man i vardagen är till exempel förälder, vän, kollega och partner:

Och någon slags privat distans i det på något sätt. Att de vet det om mig som jag presenterar ... jag behöver inte vara hela mig. – Anna

Elisabeth beskriver en upplevelse av distans på ett annat sätt:

Det är mycket friare och vågat utforska på ett helt annat sätt och också ... att jag inte känner folk, vilket gör att då om jag funderar mycket kring att testa något ... så där, då kanske inte jag känner att jag är bekväm att prata med min partner om det, för det blir så känsligt och ja, det kan bli lite för nära och man vet inte riktigt vad min partner tycker om det och så där. – Elisabeth

Det ter sig som om det fysiska avståndet som finns när man träffas online gör att vi känner oss tryggare och vågar utforska och uttrycka oss på sätt som vi annars inte skulle göra med samma lätthet. Detta innebär också att vi gör saker som vi inte hade gjort offline.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis framkommer det att informanterna till stor del skiljer sexualiteten från kärleken och ser nätsexkontakterna som något som går emot relationsnormerna i vårt rådande samhälle. Informanterna beskriver olika gränser i relationerna för vad som är otrohet. Utifrån informanternas berättelser blir det tydligt att de som upplever att de var otrogna, eller att deras handlingar gick emot vad de trodde var acceptabelt för partnern, upplever mycket ångest och oro kopplat till de sexuella kontakterna på nätet. Detta upplever inte de som lever i öppna relationer.

Det som också skiljer sig åt bland informanterna är när interaktionen på nätet upplevs som sex. För en del är det den sexuellt laddade känslan och för andra är det när de skriver om vad de ”vill göra med någon”, till skillnad från att allmänt skriva om sex med en person. Sex på nätet under samtidig parrelation upplevde informanterna som övervägande positivt för sin egen sexuella upplevelse, men också för upplevelsen av det sexuella samlivet med partnern. För en del var det lösningen på sexuell polarisering vid olika stor sexuell lust i relationen, medan det för någon annan innebar att de kunde ägna sig åt en sexuell praktik som inte intresserade partnern. Att nätet

erbjuder sexuell variation och utbud var något som flera informanter belyste. En aspekt som en informant tydligt lyfte fram var hur utbudet kan komma att påverka individers relationer då det är lätt att jämföra och börja fråga sig om det går att få någon bättre än sin partner.

Språkets betydelse vid nätsex verkar ha en upphetsande och utvecklande funktion för deltagarna i studien. En informant förklarade till exempel att hon ville skriva om sex och ha ett annat sexuellt språk än hon hade med sin partner. Själva skrivandet eller formulerandet i skrift gällande sexualiteten verkar vara en viktig aspekt av nätsexet. Att formulera sig i skrift var något som var främjande för lusten då det å ena sidan skapade en trygghet och ett utrymme för reflektion, och å andra sidan innebar en möjlighet att experimentera och utforska sin sexualitet på sätt som inte vore möjliga fysiskt.

Kroppens frånvaro upplevde många överlag var befriande. Några informanter beskrev att möjligheten att påverka hur man framställde sig gjorde att de kunde känna sig mer attraktiva. Någon informant upplevde dock att det fanns en sensualism som är kroppslig som inte uppstod på samma sätt. Överlag var det många informanter som beskrev att sex på nätet främst är mental sexuell praktik som vissa av dem i sin tur kombinerar med onani. Det ter sig som om nätsex är ett format som passar informanterna bra och som på många sätt upplevdes praktisk för dem, då de lever i en relation och har mycket som tar tid och energi i livet. Det är även med internets hjälp möjligt att flytta sexuella gränser och det skapar möjligheter att experimentera genom approximering. En informant ger exempel på möjligheten att experimentera med transidentitet och annan sexuell praktik som hon inte gör i sin fysiska kropp. Goffmans dramaturgiska perspektiv ger en ökad förståelse för hur det kommer sig att internet har blivit en så populär arena när det kommer till sexualiteten. Det har blivit en scen där vi till större del kan påverka vår framställning av oss själva och där vi kan experimentera sexuellt utan att ”tappa ansiktet”.

Visst finns det mycket tråkigt med konsumtionssamhället och det går att förstå Baumans tanke om att det på många sätt tycks finnas en bottenlös tomhet som vi försöker mätta med konsumtion. Samtidigt finns det i förändring en viktig aspekt av människans natur, nämligen den nyfikenhet, det nytänkande och den strävan efter förbättring som också bidragit till många positiva utvecklingar. Utveckling och förändring är inget nytt, men det är något som accelererar i en

väldigt hög hastighet i dag. Detta påverkar också vårt sätt att förhålla oss till relationer och vår sexualitet, och ett exempel på detta är nätsex under samtidig parrelation. Bauman uttrycker att vi i konsumtionskulturen i dag vill ha utbud och variation, vilket också informanterna beskriver som en aspekt av flera. Informanterna gav även exempel på att de hade större sexuellt intresse än sin partner eller hade ett intresse för sexuella praktiker som inte partnern delade. Det ter sig också som om några av informanterna hittat en lösning för sexuell polarisering inom relationen genom att ha sexuell interaktion med andra på nätet.

Perel upplevs ha en pragmatisk syn på sexualitet och relationer medan Bauman tycks ha en mer idealistisk syn. Men som jag skrivit tidigare är det inte konstigt, då de verkar på olika nivåer: Bauman samhällsligt och Perel interpersonellt. Perel tycker att människor ska titta på vad som fungerar och våga tänka om gällande strukturen i dagens relationer. Flera av informanterna upplever att detta fungerar bra för dem som individer, men också att de upplever att det sexuella samlivet med partnern blir bättre. Någon nämnde även att partnern får fördelar av deras engagemang i nätsex, såsom att informanten blir en partner som håller sexualiteten levande. Nackdelarna med sex på nätet var enligt ett par informanter att det kunde distrahera dem från relationen till partnern och innebar att de inte alltid vände sig till partnern för sex.

AVSLUTANDE DISKUSSION

Det finns inga enkla svar när det kommer till ett så komplext fenomen som parallella sexuella kontakter på nätet under samtidig parrelation. I studien framkommer att sex på nätet under samtidig parrelation tycks fylla funktionen att deltagarna upplever en språklig, mental, intellektuell och sexuell stimulans. Informanterna i denna studie beskriver att de har skapat sexuella kontakter på nätet, då de upplever att de vill ha variation och spänning som är svår att behålla i en lång parrelation. En annan aspekt är att de av olika anledningar har olika mycket sexuell lust i relationen och att sex på nätet under parrelation blir en möjlig lösning på en sådan sexuell polarisering. Vidare upplever en del att de inte kan ha den sexuella praktik de vill med sin partner. Informanterna beskriver att detta erbjuds i ett tillgängligt format på nätet. Sex på nätet under samtidig parrelation ger också möjlighet till approximation, att exempelvis kunna leva ut

transidentiteter eller praktiker som inte upplevs möjliga fysiskt.

Sammanfattningsvis har jag en bild av att informanterna till stor del har positiva upplevelser av sex på nätet under samtidig parrelation både för deras egna sexuella upplevelse men också för upplevelser med partnern. Ett par informanter nämner dock att nätsexkontakterna kan bli en distraktion från relationen till partnern och att självständigheten som sex på nätet innebär kan leda till att de inte alltid vänder sig till sin partner för närhet och sex, vilket de tror att de skulle ha gjort utan de sexuella nätkontakterna.

Otydlighet gällande gränser i relationen skapar stort lidande och bekymmer för relationer och många par går isär på grund av otrohet. Utifrån studien kan vi se att det finns många olika sätt att se på sexuella gränser i en relation. De informanter som lever i öppna relationer, liksom de vars partner accepterar nätsexkontakter, slipper de negativa känslorna kopplade till otrohet som de andra två beskriver. Det finns i dag inga fastställda svart-vita regler för hur vi ska se på gränser i relationer i allmänhet och på nätsex i synnerhet. Vad som ansetts vara rätt eller fel har tidigare varit mycket mer styrt. Förändringarna i samhället de senaste decennierna har inneburit att vi nu är mer fria att skapa olika typer av relationer. Emotionellt och sexuellt är det idag tillåtet att leva med eller ha sexuellkontakt med fler personer. Men det är fortfarande normbrytande, då vi enligt rådande norm och enligt lag endast får gifta oss eller ingå partnerskap med en person. Utmaningen är idag att det i denna tid av gränslöshet blir upp till var och en av oss att med våra partners skapa och förhandla om gränser. Det är kanske också viktigt att beakta att för den yngre generationen är detta fenomen säkert en helt naturlig del av deras sätt att umgås och skapa kontakter för både sexuella ändamål och andra.

Paradoxen i denna studie är att det i paren finns ett fysiskt ”vi” samtidigt som det finns andra olika temporära ”vi” online. Frågan om IRL, *in real life*, återkommer; är nätsex verkligt eller inte? Mitt svar på denna fråga är att det är verkligt, men ändå inte en del av samma verklighet som den vi möter. Om det vore samma verklighet skulle det inte finnas ett behov av en ”andra scen” eller en virtuell verklighet. Utåt sett kan individen ha ett vanligt ”svenssonliv” med en partner, men i avskildhet ha ett enormt utbud av sexuella kontakter eller praktiker och dessutom få möjlighet att leva ut andra identiteter vad gäller kön, läggning och maktposition med mera.

Ingen studie är perfekt, och inte heller denna. Inom ramen för studien finns det flera svagheter och begränsningar. För det första är en begränsning för förståelsen av detta fenomen att jag inte intervjuat någon partner till informanterna, utan bara har en sida av upplevelsen. Visserligen var detta inte studiens syfte, men det hade varit intressant att intervjua deras primära partner (det vill säga, i de fall nätsexet var känt för partnern) för att bättre förstå hur parallella sexuella kontakter på nätet påverkar parrelationer. En svaghet i denna studie är att informanterna troligtvis tillhör ett något selekterat urval. Det är rimligt att anta att de som själva valde att helt öppet för mig som intervjuare prata om ett beteende som kan anses vara normbrytande inom ett laddat område, som sexualitet, parallella relationer och multipla sexpartners, inte är representativa för att ge en fullständig förståelse av sex på nätet under samtidig parrelation. Studien ger likväl en inblick i hur fenomenet upplevs av ett antal personer som praktiserar det.

Informanterna anser på det stora hela att sex på nätet under pågående relation fungerar bra för dem, men vi kan inte vara säkra på hur den andra partnern upplever fenomenet eftersom de inte intervjuats i studien. Kanske finns det viktiga aspekter som därför inte fångats. En annan svaghet kan vara att det är ett spretigt urval, då gränserna i relationer ser väldigt olika ut. Samtidigt har många informanter, trots dessa olikheter, förmedlat en samstämmig bild.

Vi går troligtvis mot en allt mer digital framtid, vilket också innebär att vi som arbetar med individer och par behöver följa med i en sådan utveckling. Det innebär att vi själva måste fundera på vilka outtalade normer vi förmedlar och hur vi hjälper par att definiera sina gränser. Kanske kan nätsex under samtidig parrelation innebära möjligheter som vi inte tänkt på tidigare? Utifrån denna studie med just dessa individer kan det möjligen spekuleras i om nätsex kan ses som en lösning vid sexuell polarisering eller vid olika intresse för sexuella praktiker om båda parter accepterar och vill detta. Vi är på många sätt formade in i tvåsamhetsnormen, möjligen på grund av barn eller andra praktikaliteter. Många som lever i tvåsamhet vill leva i tvåsamhet med sin partner, men vill dessutom ha omväxling och spänning. Kanske kan nätet ses som ett sätt att förena dessa viljor, om båda parter är öppna för det. Det är dock inget oproblemiskt, utan kan självklart väcka starka känslor och skapa problem vad gäller exempelvis svartsjuka.

Studien har, som tidigare nämnts, ingen ambition att vara generaliserbar, så själva resultaten säger inget om huruvida parallella sexuella kontakter på nätet är önskvärt, positivt eller det motsatta för personer som lever i par. Däremot kan man dra slutsatsen att par behöver diskutera och förhandla vilka beteenden på nätet som faller inom deras accepterade och gemensamma ramar.

För att bättre förstå fenomenet parallella sexuella kontakter på nätet behövs bredare studier som också innefattar genusaspekter, ålder och datorvana. Framtida forskning kan också utforska aspekter kopplade till makt och genus. Det hade varit önskvärt att göra studier där informanterna kan förbli anonyma för att möjligen få en mer nyanserad bild av sex på nätet under samtidig parrelation så att också mindre positiva erfarenheter kan bli synliga. Det förefaller också som viktigt att båda parterna i relationer där detta fenomen förekommer ska få komma till tals. Ett annat intressant upplägg av en studie kan vara att jämföra parrelationer där sex på nätet förekommer och där det inte förekommer, för att bättre förstå vilka positiva och möjligen negativa konsekvenser som kan tänkas uppstå. Ytterligare en intressant aspekt av sexualiteten inom en parrelation som skulle kunna studeras närmare handlar om den mentala och intellektuella sexuella stimulans som nätsex ger upphov till.

REFERENSER

Abassi I S, Alghamdi N G, (2017) When Flirting Turns Into Internet Infidelity: The Facebook Dilemma. *The American Journal of Family Therapy*, 45, 1–40.

Ahrne G, Svensson P, (2015) *Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt*. I: Ahrne G, Svensson P, (Red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm, Liber.

Bauman Z, (2000) *Liquid modernity*. Cambridge, Polity Press.

Bauman Z, (2003) *Liquid Love: On the Frailty of Human Bonds*. Cambridge, Polity Press.

Bauman Z, (2007) *Consuming Life*. Cambridge, Polity Press.

Bernard H R, (2011) *Research Methods in Anthropology: Qualitative and Quantitative Approaches*. Lanham, AltaMira Press.

Blair C, (1998) *Netsex: Empowerment through discourse*. I: Ebo B L, (Ed.) *Cyberghetto Or Cybertopia?: Race, Class, and Gender on the Internet*. Westport, Praeger.

Carlström C, (2016) *BDSM Paradoxernas praktiker*. Diss., Malmö högskola.

Carter Z A, (2016) Married and Previously Married Men and Women's Perceptions of Communication on Facebook with the Opposite Sex: How Communicating Through Facebook Can Be Damaging to Marriages. *Journal of Divorce & Remarriage*, 57, 36–55.

Cooper A, Månsson S-A, Daneback K, Tikkanen R, Ross M W, (2003) Predicting the future of Internet sex: online sexual activities in Sweden. *Sexual and Relationship Therapy*, 18, 277–291.

Daneback K, Cooper A, Månsson S-A, (2005) An Internet Study of Cybersex Participants. *Archives of Sexual Behavior*, 34, 321–328.

Daneback K, (2006) *Love and sexuality on the internet*. Avhandling, Göteborg, Göteborgs universitet.

Daneback K, Ross M W, (2011) The Complexity of Internet Sexuality. Sexual Dysfunction: Beyond the Brain-Body Connection. *Advances in Psychosomatic Medicine*. 31, 121–134.

Giddens A, (1995) *Intimitetens omvandling. Sexualitet, kärlek och erotik i det moderna samhället*. Nora, Nya Doxa.

Goffman E, (1959) *The presentation of Self in everyday Life*. New York, Doubleday Anchor Books.

Goffman E, (1963) *Behavior in Public Places: Notes on the Social Organization of Gatherings*, New York, The Free Press.

Goffman E, (1967) *Interaction Rituals: Essays on Face-to-Face Behavior*, Harmondsworth, Penguin Books.

Graneheim U H, Lundman B, (2004) Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedure and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24, 105–112.

Jonsson L S, Svedin C G, & Hydén M, (2014) "Without the Internet, I never would have sold sex": Young women selling sex online. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 8, 1-12.

King S A, (1999) Internet Gambling and Pornography: Illustrative Examples of the Psychological Consequences of Communication Anarch. *Cyberpsychology and Behavior*, 3, 175–193.

Komisaruk B R, Beyer-Flores C, Whipple B, (2006) *The Science of Orgasm*, Baltimore, The John Hopkins University Press.

Månsson S-A, Daneback K, Tikkanen R, Löfgren-Mårtensson L, (2003) *Kärlek och sex på internet*. Nätsexprojektet 2003:1.

Perel E, (2007) *Mating in captivity*, London, Hodder and Stoughton.

Regeringskansliet/Utrikesdepartementet, *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens*

principer i Iran 2015–2016

><http://www.regeringen.se/498ac8/contentassets/f56966ed54374bdba4fc504b09534526/iran---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2015-2016.pdf>< (2017- 05-01)

RFSU, (2016) *Kådiskollen*.

><http://www.rfsu.se/Bildbank/Dokument/Fakta/Kådiskollen%202016/Kådiskollen%202016%20SE.pdf>< PDF (2017-04-18)

Ross M W, (2005) Typing, doing being: sexuality and the internet. *The Journal of Sex Research*, 42, 342–352.

Rubin G S, (1984) *Thinking Sex: Notes for a Radical Theory of the Politics of Sexuality*.

><http://sites.middlebury.edu/sexandsociety/files/2015/01/Rubin-Thinking-Sex.pdf><PDF (2017-04-28)

Sevcikova A, Daneback K, (2011) Anyone who wants sex? Seeking sex partners on sex-oriented contact websites. *Sexual and Relationship Therapy*, 2, 170–181.

Schnarch D, (2009) *Intimacy & Desire: Awaken the passion in your relationship*. New York, Beaufort books.

Snyder D K, Castellani A M, Whisman M A, (2006) Current Status and Future Directions in Couple Therapy. *Annu. Rev. Psychol*, 57, 317–44.

Statistiska centralbyrån, (2015) *Asylsökande, Grund för bosättning, Utländsk bakgrund, medborgarskapsbyten, adoptioner, hushållsstatistik och medellivslängder* ><http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Befolkning/Befolkningens-sammansattning/Befolkningsstatistik/25788/25795/Behallare-for-Press/400370/>< (2017-03-17)

Statistiska centralbyrån, (2017a) *Förnamn, kvinnor, topp 100*. ><http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/amnesovergripande-statistik/namnstatistik/pong/tabell-och-diagram/samtliga-folkbokforda--fornamn-och-tilltalsnamn-topplistor/fornamn-kvinnor-topp-100/>< (2017-03-17)

Statistiska centralbyrån, (2017b) *Förnamn, män, topp 100*, ><http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/amnesovergripande-statistik/namnstatistik/pong/tabell-och-diagram/samtliga-folkbokforda--fornamn-och-tilltalsnamn-topplistor/fornamn-man-topp-100/><(2017-03-17)

Tikkanen R, och Ross M W, (2003) Technological tearoom trade: Characteristics of Swedish men visiting gay internet chat room. *AIDS Education and Prevention*, 15, 122–132.

Ullén M, (2009) *Bara för dig: Pornografi, Konsumtion, Berättande*. Stockholm, Vertigo.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk – samhällsvetenskaplig forskning*. >http://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf< (2017-04-28)

Whitty M T, Young G, (2017) *Cyberpsychology The Study of Individuals, Society and Digital Technologies*. Chichester, John Wiley & Sons, Ltd.

Zheng L, Zhang X, Yingshi F, (2016) The new avenue of online sexual activity in China: The smartphone *Computers in Human Behavior*, 67, 190–195.

BILAGOR

Bilaga 1 Charmed circle Gayle Rubin

The 'charmed circle'

Source: Gayle Rubin (1984) Thinking Sex: Notes for a Radical Theory of the Politics of Sexuality

Bilaga 2 Informationsbrev på Facebook

Hej på er! Skulle vara tacksam om ni ville dela detta.
Tack på förhand!

Sexuella relationer på nätet

Jag heter Ulrika Gustafsson, är legitimerad psykolog och skriver en masteruppsats som en del av masterprogrammet i sexologi vid Malmö högskola. Detta är ett program på avancerad nivå efter avslutad grundutbildning, i mitt fall psykologprogrammet.

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur personer som lever i en parrelation och som samtidigt har sexuella kontakter med andra på nätet upplever detta. Detta är en viktig studie då det ej finns tillräcklig kunskap om detta fenomen.

Lever du i en parrelation och haft andra sexuella relationer på nätet och är intresserad av att delta i studien? Hör av dig vid intresse och för mer information.
studie.mah@gmail.com

Alla som deltar kommer att vara anonyma, och du kommer aldrig att uppge ditt riktiga namn. Intervjun kan ske genom Skype, telefon eller genom personligt möte och beräknas ta 1-1,5 timme.

Ditt deltagande i studien är helt frivilligt. Du kan när som helst avbryta ditt deltagande utan närmare motivering. Allt material kommer förstöras när studien är publicerad.

Du tillfrågas härmed om deltagande i denna undersökning.
Med vänliga hälsningar, Ulrika Gustafsson

